

**XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekció
Budapest, 2013. április 16-18.
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar**

A média hatása a rendőrség megítélésére

Jelige: *énésadolgozatom*

Dolgozat lezárásának időpontja: 2012. 11.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	4
1.Bevezetés.....	5
2. A kommunikációról általánosan.....	6
1.1 A tömegkommunikáció jellemzői, és modelljei.....	7
2. A tömegkommunikáció sajátosságai.....	11
2.1 A média hatalma.....	11
2.2 A tömegkommunikáció pozitív hatásai.....	11
2.3 A tömeg fogalma.....	12
2.4 Médiahatások négy szakasza.....	12
2.5 Kollektív reakcióhatások:.....	14
3.Az igazságügyi sajtó története.....	16
3.1 Műfaji áttekintés.....	17
4. Válságkommunikáció a rendészeti szerveknél.....	19
4.1 A gyors reakció veszélyei.....	20
5. A rendőri hatalom természete.....	22
6. A rendőrség társadalmi megítélése az őszi zavargások előtt.....	25
7. 2006. évi őszi zavargások menete, jellemzői.....	28
7.1 A Székház ostroma.....	28
7.2 Szeptember 20-a és október 22-e közötti összetűzések.....	29
7.3 Október 23-i események.....	29
7.4 Az agresszió fejlődése.....	30
7.5 Személyi sérülések, anyagi károk.....	32
7.6 Anyagi károk és veszteségek.....	33
8. Az online radikálisok.....	35
9. A médiakép és ami mögötte van.....	37
10. A lakosság visszajelzése.....	43
10.1 A következmények.....	44
11. A rendőrség lehetőségei a jobb társadalmi megítélés érdekében.....	46
12. Konklúzió.....	50
13. Felhasznált irodalom.....	53

1. Bevezetés

Király Krisztina vagyok, a Nemzeti Közszeroláati Egyetem Rendészettudományi Karának migráció szakos hallgatója.

A dolgozatom témája a *Média hatása a rendőri megítélésre*, melynek során elsősorban azt kívánom vizsgálni, hogyan befolyásolta a rendőrség társadalmi megítélését a médiumok tevékenysége a 2006. évi őszi zavargások alatt és után.

Be kívánom bizonyítani, hogy a legjelentősebb országos kereskedelmi csatornák, valamint a Hír Tv nem tudott a zavargások ideje alatt objektív maradni, tudósításai sokszor nem feleltek meg a szakmai követelményeknek.

A televíziók elsősorban a tüntetők oldaláról mutatták be az eseményeket, így torzult képet adtak a társadalomnak a zavarságok menetéről és természetéről. A torzítások elsősorban a Hír Tv-nél voltak drasztikusak, ezeket a későbbiekben részletesen tárgyalom majd.

A televíziós csatornák mellett az egyre nagyobb látogatottságnak örvendő online radikális hírportálok és honlapok tevékenységét is megvizsgálom, jellemző, hogy ezeken a rendőrségi brutalitás eltűlése, kihangsúlyozása, a rendőrség gyalázása volt elsősorban a téma.

Ahhoz, hogy a média hatásait be tudjam mutatni, elméleti kutatást is végeztem. Be kívánom mutatni a legalapvetőbb kommunikációs, azon belül is tömegkommunikációs modelleket és jellemzőket. Azon kívül ismertetem a rendőrségi válságkommunikáció természetét, valamint a rendőri hatalom természetét is.

A dolgozatban nem kívánom elfedni, vagy eltussolni a 2006. évi őszi zavargások rendőri túlkapásait, illetve a szervezet szakmai hibáit, azonban más aspektusból szeretném az eseményekre felhívni a figyelmet. Céloom, hogy a társadalom teljes képet kapjon az eseményekről, a zavargások menetéről, a tüntetők által okozott károkról (legyen az anyagi vagy pénzben nem mérhető), valamint a média torzításairól.

2. A kommunikációról általánosan

Mindennapi életünk egyik legfontosabb része a kommunikáció. Latin jövevényszó, nehéz lenne egyetlen szóval kifejezni magyarul. Eredeti jelentésében tartalmazza a közösség, a tudás, és a felelősség szavakat is. Mégis hogyan határozzuk meg, amikor ide tartozik a baráti társalgás, egy sportesemény közvetítése, de még a magunkon viselt ékszerek összessége is?

A kommunikáció és a kommunikációelmélet is a társadalomtudományok része, mivel összességében a társadalmat vizsgálja, akárcsak a kulturális antropológia, a szociológia vagy a politológia.

A kommunikáció definiálására többen is vállalkoztak. Talán a legelterjedtebb, legismertebb meghatározás, hogy a kommunikáció egy olyan társadalmi interakció, amely üzeneteken át zajlik. Létre azonban csak akkor jöhet, ha a kommunikáló felek szimbólumai jelentéssel bírnak, azok a másik félnek tudástöbblettel szolgálnak.

A kommunikáció ismérvei közzé tartozik többek között, hogy szimbolikus folyamat, melynek alapegysége a jel. A jel lehet szimptóma, szignál vagy szimbólum. Társadalmi folyamat, ami alatt a szimbólumok szándékos cseréjét értjük. A kommunikáció koorientációt feltételez, mivel anélkül nem jöhet létre, ha a két individuum nincs tudatában egymás kommunikációs szándékával.

Kommunikáció csak kontextusban jöhet létre, éppen ezért megkülönböztetünk interperszonális, intraperszonális, csoportos, szervezeti, közéleti, tömeg-, és kultúrközi kommunikációt. Utóbbi kettőt a dolgozat természetéből eredően még tárgyalni fogom.

A kommunikáció esetében kulcsfogalmakról is beszélnünk kell, többek között a transzmisszióról, ami az információ átadását jelenti, az interpretációról, mely szerint a kommunikáció csak akkor jön létre, ha az egyén jelentést tulajdonít az ingernek. Meg kell említenünk a megértést is, ami nem más, minthogy a kommunikáló felek ugyanazon jeleket ugyanúgy értelmezik. Kulcsfogalom a csere (üzenetek átadása és fogadása), a megosztás, a kapcsolat, a viselkedés, az interakció, és a reziduum is.

Az interakció célja, hogy az egyéneket összekösse az üzenetek révén, így egyértelműen láthatjuk, hogy nem elhagyható jelenségről beszélünk.

Ha szélesebb körben szeretnénk a kommunikációt ismertetni, nem mehetünk el a fő attribútumok mellett. A kommunikáció bipoláris folyamat (reciprocitás), és alapvető feltétele a szándékosság (intencionalitás). A jelenlét és a verbális nyelv használata azonban nem kritérium. Fő attribútumok közé soroljuk még a hatást, és a visszahatást is, amely Merten szerint a legfontosabb tényező.

Ahhoz, hogy teljesebb képet kapjunk a kommunikációról, ismernünk kell a kommunikációkutatás irányzatait. A folyamatiskola a kommunikációt üzenetátadások sorozatának tekinti, vizsgálja a kódolás, a dekódolás, a csatornák, a hatékonyság, a pontosság, és a zavarok létrejöttének okait. Célja az aktusok vizsgálata, ehhez a pszichológia és a szociológia eszközeit használja.

A folyamatiskolával ellentétben a szemiotikai iskola a kommunikáció jelentésével foglalkozik, a társadalmi jelentések kialakulását és cseréjét vizsgálja. Ez az irányzat nyelvészeti és esztétikai indíttatású, mely kijelenti, hogy a jelentés nélküli üzenet a kommunikációban nem releváns.

A kommunikációban három nagy modellt különböztetünk meg, így tele-, és tömegkommunikációs, valamint társadalmi kommunikációs modellről beszélhetünk. *(Róka Jolán, 2003)*¹

1.1 A tömegkommunikáció jellemzői, és modelljei

Ahhoz, hogy átlátható képet kapjunk a tömegmédia működéséről, fontos ismernünk annak jellemzőit, és legismertebb modelljeit. Mivel a dolgozatomban kiemelt szerepet tölt be a média társadalomra gyakorolt hatásának vizsgálata, a tömegkommunikáció ismertetése részletes bemutatást kíván meg.

Kommunikációs szempontból a társadalomra társadalmi rétegek összességeként tekintünk.

¹ Róka Jolán: Kommunikációtan. Fejezetek a kommunikáció elméletéből és gyakorlatából. Századvég Kiadó, 2003. 13-29. o

Tömegkommunikáció akkor jön létre, ha egyazon időben és csatornán keresztül, ugyanaz az üzenet minél nagyobb tömeghez jut el. A tömegkommunikáció azonban nem a társadalom tükré, nem állíthatjuk, hogy leképezi azt, ami a társadalomban történik. A tömegkommunikáció mediatizált üzeneteket tud, szelektív információkat továbbít a vevőknek.

Ahhoz, hogy tágabb képet kapjunk a médiáról, ismernünk kell annak funkcióit. Elsődleges feladata az informálás, az információ pedig hírből és kommentből áll. Hírnek azt nevezzük, amiről az embereknek előzetesen nincs tudása, de mint eseményről tájékoztatást várnak el. Az információáramlás mindig objektivitásra törekszik, de elmondható, hogy a tömegkommunikáció kötelessége, hogy az információ átadása mellett az események jelentőségét is magyarázza.

A tömegkommunikáció legismertebb és legfejlettebb funkciója a szórakoztatás. Gerbner² felmérése szerint az európaiak naponta 7-8 órát ülnek a televízió előtt, életük egyheted részét pedig befogadással töltik. Ebből a tanulmányból máris levonhatjuk azt a konklúziót, hogy a társadalom az információk nagy százalékát az elektronikus médiumok által szerzik be.

A tömegkommunikáció funkciója a meggyőzés, hiszen mindenfajta információközlés és szórakoztatás egyben meggyőzés is, azért, hogy a vevő könnyebben be tudja azt fogadni. A meggyőzés szót nem negatívnak értelmezzük, ez ugyanis nem egyenlő a manipulációval.

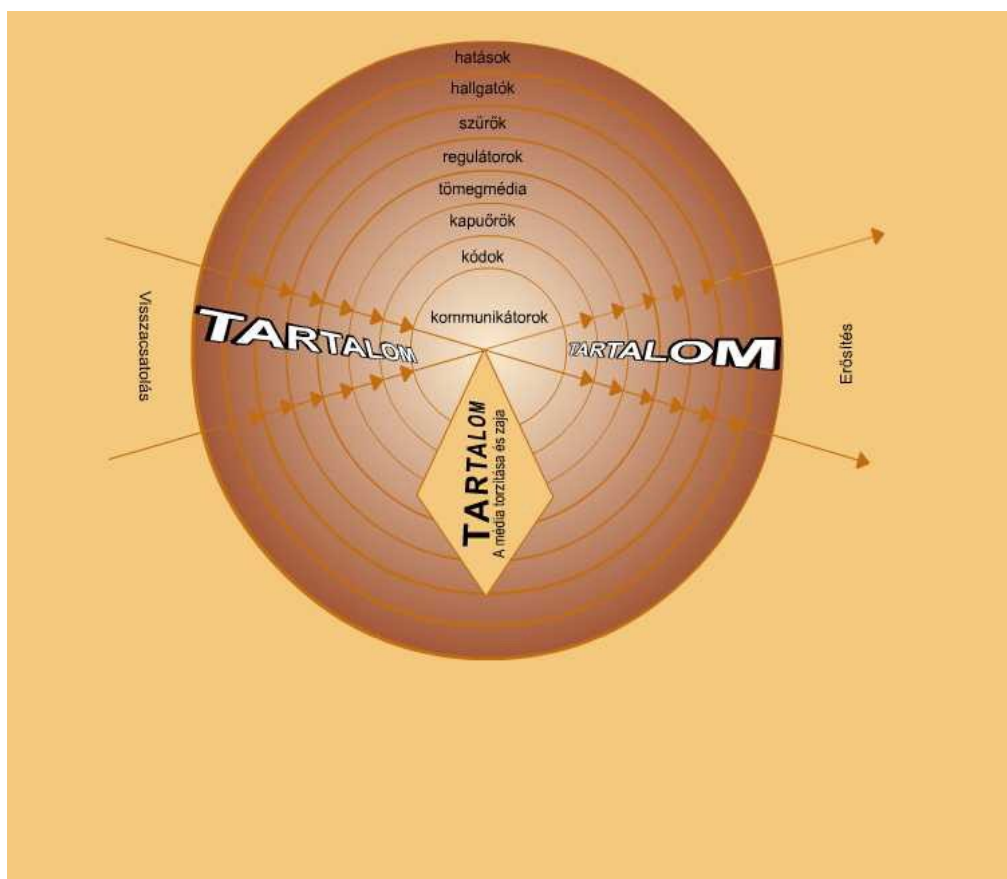
A tömegkommunikáció a társadalmi kohézió egyik alappillére, mert közösségeket létre, illetve össze. Olyan társadalmi eseményekről szerezhet az egyén információt, amelyre más módon nem lenne lehetősége. Kijelenthetjük, hogy egyénre szabott megosztott tudást hoz létre.

Az egyén a hírekből, az információkból tehát tanul, így nevelői funkciója is van a tömegkommunikációnak. Felhasználható ezáltal direktben oktatásra, mivel ez egy informáló intézmény. Ez azonban nem jelenti feltétlenül azt, hogy a vevőben egy adott, határozott tudást alakít ki.

A tömegkommunikáció befolyással bír az egyén életstílusára, a tájékoztatásra, az ismeretterjesztésre, valamint a társadalmi rétegek közötti kommunikációra.

2 George Gerbner, a kommunikáció magyar származású kutatója, a kultivációs elmélet megteremtője

A koncentrikus körök modellje



1. ábra: Hieber, Ungurait és Bohn – Koncentrikus kör modellje (1974)

Forrás: forgos.ektf.hu

A legismertebb tömegkommunikációs modell a koncentrikus körök modellje, melynek célja a hatás kiváltása. A modell középpontjában a kódoló forrás áll, erre épül rá a koncentrikus körök sora, melyek között a tömegkommunikáció szempontjából fontos elemek találhatók. Ezek közül elsőként kell tárgyalnunk a kapuőr szerepét, ennek ugyanis módjában áll a közönség felé tartó üzenetet módosítani, megváltoztatni vagy visszatartani. A mindennapi életben elég csak egy olvasó-szerkesztő példáját említenünk.

Itt kell megemlítenünk a regulátorok (szabályozók) jelenlétét is, melyek szintén képesek alakítani vagy újraformálni az üzenetet.

Az üzenet dekódolása során az egyénre számos filter (szűrő) hat, melyek esetében megkülönböztetünk információs, pszichikai és fizikait. Értjük ezalatt a fáradtságot vagy akár a vegetarianizmust is. *(Róka Jolán, 2003)*³

³ Róka Jolán: Kommunikációtan. Fejezetek a kommunikáció elméletéből és gyakorlatából. Századvég Kiadó, 2003. 13-29. o.

2. A tömegkommunikáció sajátosságai

2.1 A média hatalma

Ma már kijelenthetjük, hogy a média hatalom. Ugyan nem döntéshozó, de döntésbefolyásoló funkciója is van. Ahhoz, hogy ezt bebizonyítsuk, elég csak a múlt századi tömegmédia hatására és befolyására gondolnunk. A sajtómágnások által irányított és ellenőrzött napilapok szenzációs híreket terjesztettek, a hódításuk már 1910-ben elérte a csúcát az Egyesült Államokban.

A média hatalmának vizsgálatát kezdhethetnénk az első világháborúnál is, hiszen a nacionalista háborús célokra felhasznált sajtó és film egyértelmű bizonyítéka annak, hogy a jól szervezett és irányított média képes a tömegre hatást gyakorolni.

Még radikálisabb folyamat zajlik le a Szovjetunióban és a náci Németországban is, ahol a média nem más mint a politikai propaganda eszköze. Még csak a XX. század első felét vizsgáltuk, de máris levonhatjuk azt a konklúziót, hogy a nyilvánosság képes az emberek befolyásolására. Egyes tanulmányok szerint a média hatalmának a feltételei a széleskörű médiaipar, bizonyos szintű önkényes központi ellenőrzés, és a manipulációra fogékony közönség.

2.2 A tömegkommunikáció pozitív hatásai

A tömegkommunikáció hatalmát nem szükséges negatív jelenséggént értelmezni, hiszen hozzájárulhat a társadalom haladásához, fejlődéséhez. A századforduló után a média szerepet kapott a tömegek felvilágosításában, a gondolatok és ismeretek terjesztésében. Professzionalizálódott az újságírás szakmai és etikai normarendszere, az új médiumok egyre több kulturális, oktatási és információs tevékenységet vállaltak magukra.

A társadalom felismerte, hogy a média fontos szerepet tölthet be a környezeti problémák megoldásának ügyében azzal, hogy láthatóvá teszi azokat. Ugyanakkor továbbra is él az a meggyőződés, hogy a bűnözés, az erőszakos cselekedetek, a szexualitás ábrázolása a társadalmi zavarok növekedését okozza.

2.3 A tömeg fogalma

Ahhoz, hogy a tömegkommunikációs folyamatokat egészen mélyen értelmezni tudjuk, ismernünk kell a tömegtársadalom fogalmát, melyet a II. világháborút követő időszakban dolgoztak ki véglegesen.

A tömeg kifejezés kezdetben negatív asszociációként jelent meg, a műveletlen, lázadó, erőszakra hajlamos népre utalt. A tömegről való gondolkodás napjainkban politikai vagy személyes perspektívától függ, valamint attól, hogy az legitim módon jött-e létre és cselekszik-e.

A tömeget ma még mindig egy nagy csoportosulásként tartják számon, ami differenciálatlan, a rend teljes hiánya él, és a tömegtársadalmat tükrözi.

2.4 Médiahatások négy szakasza

A tömegkommunikációs-vizsgálatok mind azt a tézist veszik alapul, hogy a médiának jelentős hatása van. Ezekről a hatásokról, azok természetéről és nagyságáról azonban már eltér a kutatók véleménye. A mindennapokban mindenki tapasztalja ezeket, elég csak arra gondolni, hogy vastagabban öltözünk, ha az időjárás-előrejelzés rossz időt mond. A médiából szerzett információkra nagyon sokféleképpen reagálunk, a negatív médianyilvánosság pedig képes kihatni akár a fogyasztói magatartásra is. Több alkalommal értesültünk például a híradásokból romlott élelmiszerek lefoglalásáról, ami akár a forgalom visszaesését is eredményezheti a vendéglátásban.

Habár az egyén tudatában van annak, hogy folyamatosan hatások érik, mégsem tudja előre, hogy ezek összeadódva mit eredményeznek. Így utólag azt is nehéz megállapítani, hogy mekkora volt a média közreműködése egy esemény bekövetkezésében. Habár a média csak kivételes, ritka esetekben elégséges önmagában ahhoz, hogy egy esemény bekövetkezzék, a szerepének a mértékét továbbra is nehéz behatárolni.

A médiahatások kutatásának természettörténetét időbeli, és térbeli körülmények is befolyásolták, illetve környezeti tényezők is formálták. Ide sorolhatjuk a törvényhozói érdekeket, a technológia fejlődését, a történelmi eseményeket, a propagandisták

működését, valamint a közvéleményt aktuálisan foglalkoztató kérdéseket is.

A médiahatás-elmélet szerint négy szakaszt különböztetünk meg, az első szakaszban a teljhatalmú médiát veszik a kutatók górcső alá. Ez az időszak a századfordulótól egészen a harmincas évek végéig tartott, amikor is a média jelentősen kihatott a vélemények formálására, a hiedelmek, szokások, és viselkedés alakítására. A szociálpszichológiára alapuló szisztematikus vizsgálatok csak 1920 és 1930 között kezdődtek meg, addig pusztán érzékelés alapján jegyezték fel a médiahatásokról tapasztaltakat.

Az empirikus módszerekkel történő médiahatás-vizsgálatokkal el is jutottak a szakértők a második szakaszba, ami a hatvanas évek elejéig tartott. Számos tartalmat, médiumot, és filmet is megvizsgáltak egymástól függetlenül. A felmérések elsődleges célja az volt, hogy felderítsék, lehet-e a médiát előre eltervezett meggyőzésre, illetve politikai kampányokra felhasználni. Továbbá igyekeztek felmérni, hogy a média milyen szerepet tölt be az erőszak, a bűnözés és az agresszió alakulásában.

Habár a kutatási módszerek fejlődnek, és újabb tényezőket is figyelembe vettek, mint például a személyes-kapcsolati és társadalmi-környezeti változókat, a várt eredmények mégis elmaradtak. A szakaszt Joseph Klapper összefoglalása zárta le, amelyben azt a következtetést vont le, hogy „tömegkommunikáció az esetek többségében sem nem szükséges, sem nem elégséges oka a közönséghatásoknak, hanem összefüggő közvetítő tényezőkön keresztül funkcionál”. (Klapper, 1960)⁴

A harmadik szakasz kezdetén még erősen élt azt a felfogás - melyet a második szakasz kudarcára vezethetünk vissza-, miszerint a médianak nincs, illetve elenyésző mértékű hatása van. Akadtak olyanok azonban, akik hitték, hogy a média a politikai és társadalmi hatalom egyik eszköze, ezért a hatások kutatásának vizsgálatát folytatni kell. Kutatók szerint azért bizonyult korábban a média erőtlennek, mert a vizsgálódások pusztán a rövid távú hatásokra éleződtek ki, és figyelmen kívül hagyták többek között az intézményi hatásokat.

Az időközben megjelenő televízió - ami jelentős változást hoz a társadalmi életbe-, szintén

4 Klapper, J. T.: The effects of mass communication. New York: Free Press, 1960.

szükségszerűvé teszi a médiahatás-kutatás folytatását. A harmadik fázisban már a hosszú távú hatásokat és olyan kollektív jelenségeket - mint a közhangulat, a médiahozzáférés, a hiedelemstruktúra, és az ideológiák- vizsgálták.

A negyedik szakasz új megközelítést hoz, melyet leginkább szociálkonstruktivistának nevezhetnénk. Ez esetben már a médiát és a nagy volumenű társadalmi mozgalmak közötti kapcsolatokat is vizsgálták, és megállapítást nyert, hogy a média hatásának ereje a szelekcióban is rejlik. Tehát nem pusztán beszámol eseményekről, hanem szelektíven teszi ezt meg.

De nem elég pusztán ismernünk a médiahatás-kutatások fázisait, hiszen a hatások között is szinteket különböztethetünk meg, így érzelmi, kognitív és viselkedéshatásokról beszélhetünk. A kutatások kezdetén úgy vélték, hogy az elsőtől az utolsóig nő a jelentőségük, tehát az egyén viselkedése fontosabb, mint az, hogy mit gondol. Ma már nehéz azt a hierarchiát igaznak elfogadni, hiszen például a vásárlói magatartás nem feltétlenül fontosabb, mint más hatások.

Ahhoz, hogy a hírfogalmak és ezek hatásait meg lehessen különböztetni, Golding eljárását kell alkalmaznunk. Vagyis a szándékolt, nem szándékolt, rövid- és hosszú távú osztályozást kell összemosni. Ennek alapján felállíthatjuk a médiahatások-tipológiáját. Golding szerint a hírek szándékolt rövid távú hatásait *torzításnak* tekinthetjük, míg a nem szándékoltakat *akaratlan torzításnak*. Golding elmélete alapján a médiahatás-folyamatokat egy koordinátatengely mentén helyezhetjük el. (Golding 1981)⁵

2.5 Kollektív reakcióhatások:

A média lehetőséget biztosít arra, hogy bizonyos hírek egymástól távol lévő embereket ugyanabban az időpontban érjenek el. Ha hiányos információ jut el az emberekhez, azok szükségét érzik, hogy további információt keressenek, a személyes csatornákat felhasználva. Így azonban az eredeti, pontatlan hír továbbterjed, ami a pletyka és a pánik alapjául szolgálhat.

A média által kiváltott kollektív reakcióhatások közé sorolják a polgári zavargásokat is, ami mindig fenyegetést jelenthet az éppen fennálló rendszerre. A kutatók szerint a média

⁵ Golding, P.: Political Communication and Citizenship, in M. Ferguson (ed), Public Communication: The new Imperatives. London and Newbury Park, CA: Sage Publications, 1981. 84-100. o.

egyfajta lázadáskultúrát alakíthat ki, felbuzdíthatja az egyént a nem intézményes, erőszakos viselkedésre. Habár az ezeket alátámasztó bizonyítékok gyengék, mégis bizonyítható, hogy a média a lázadás, a lázadó viselkedés nyilvánosságra hozásával súlyosbíthatja a zavargások menetét. Amennyiben a néző nem kap megfelelő tájékoztatást, széleskörű magyarázatot a médiában látottakra - ha a híreket cenzúrázzák, vagy egyes részeit elhallgatják-, az pánikot is okozhat. Ezek a felvetések a dolgozatom alapjául szolgálnak, melyeket a későbbiekben még tárgyalni fogok. *(Denis McQuail)*⁶

6 Denis McQuail: A tömegkommunikáció elmélete. Osiris Kiadó, 2003. 54-59 o.

3. Az igazságügyi sajtó története

A média hatásainak vizsgálata után érdemes egy kicsit az igazságügyi sajtó kialakulásával, valamint a műfajok ismertetésével foglalkozni. A fogyasztók sokszor talán nincsenek tisztában azzal, hogy a sajtóban olvasott cikk melyik műfaji csoport tagja, így nem feltétlen tisztázott az objektivitás vagy szubjektivitás kérdése.

Az 1900-as évek elején sorra jelentek meg az úgynevezett bulvárlapok, bár ezek nem egészen azt jelentették, amit manapság. 1910-ben került a piacra Az Est, ahol először jelentek meg bírósági tudósítások, bűnügyi hírek, sőt, később ezek kerültek előtérbe a politikai hírekkel szemben. A lapnak jól fizetett informátorai voltak.

Sőt, már 1885-ben felállítottak egy detektívtestületet, és egy sajtóirodát is a rendőrségen, ahol információkkal látták el a tudósítókat. A fővárosi rendőrség ekkor jelentős átszervezésen esett át, mivel a főkapitány, Török János már ekkor felismerte, hogy a média mennyire fontos szerepet játszik a rendőrség társadalmi megítélésének kérdésében. Később Rudnay Béla és dr. Boda Dezső főkapitányok is ezt a megkezdett reformot folytatják. Látnunk kell tehát, hogy már a XIX. század végén felismerték a rendőri vezetők, hogy a média alapján változtathatja meg a társadalom és rendőrség viszonyát.

Már ebben az időben is jelentős szerepet kap a tájékoztatás, heti rendszerességgel látták el információkkal a bűnügyi újságírókat, akik amolyan „kontakt” emberek voltak. Az aktuális eseményekkel, hírekkel kapcsolatban őket lehetett keresni.

Ekkor már látni lehetett a rendőrségi kommunikáció gyökereit, amire szükség is volt, hiszen ekkoriban a főváros hétszázezer lakosára kétezer rendőr jutott, ami nem volt rossz arány. Továbbá a háború közeledtével a bűnügyi helyzet romlani kezdett, az egyre nagyobb méreteket öltő bulvársajtót a néhány fős kommunikációs csapat már alig tudta kiszolgálni.

A világháborúk között rendeződött némileg a helyzet, a fővárosi sajtóirodát megerősítették, és vidéken is kijelöltek tisztviselőket, akik a médiát informálták. A II. világháborút követően fellendült a sajtóipar, sorra jelentek meg a pártújságok, köztük a Népszava, a Szabad nép, a Magyar Nemzet, majd az 1956-os forradalom után az Esti

Hírlap.

A rendszerváltásáig általánosan elmondható, hogy erős és folyamatos a cenzúra, a hasábokon alig fordul elő bűnügyi vagy rendőrségi tudósítás. A print médiumok sikere után a kéthavonta látható Kékfény lett a legnépszerűbb televíziós műsor, 5-6 millió embert is a készülék elé ültetett.

A mai értelemben vett bűnügyi újságírás csak a rendszerváltás után kezd meghonosodni, és bár önálló rovatok még nem voltak, a kriminális események rendre címlapra kerültek.

3.1 Műfaji áttekintés

Mint azt már a fejezet kezdetén említettem, szükséges, hogy a civil lakosság is tisztában legyen a bűnügyi újságírás legfontosabb műfajaival. Ezek természetesen általános érvényűek, a tájékoztató és publicisztika műfajok nem csak az igazságügyi sajtóban jelennek meg.

A tájékoztató műfajcsalád élén a hír áll, a definiálása azonban nem egyszerű feladat. A legtöbb tankönyvben, szakirodalomban nem tesznek különbséget a hír és az információ között, holott ami hír egy kisvárosban, faluban, iskolában, még nem biztos, hogy bekerül az országos médiumokba is. A hír alapjában véve olyan kérdésekre ad választ, hogy mi történt, kivel, hol, mikor, hogyan, miért.

Ezzel szemben az információ kérdése sokkal kényesebb téma. Hiszen a hírforrás (rendőrség) a hírt maga hozza nyilvánosságra, ám egyes információkat az adott ügy érdekében elhallgat. A hírverseny ma már nem a hírek, hanem a minél részletesebb információk megszerzésére irányul a médiában. Vegyük például a móri gyilkosság esetét, ahol mindenki tudott arról, hogy mi történt, ám a hírversenyből az került ki győztesen, aki hamarabb leköszölte, hogy Scorpióval lőttek.

A mai bűnügyi újságírásban tehát maga az információ a legfontosabb tényező, ami nem azonos a hírrel. Ha egyazon mód kezelik a kettőt, dezinformáció keletkezhet.

Szintén a tájékoztató műfajba tartozik a közlemény és a sajtótájékoztatónak is, ám egyik sem mondható kifejezetten hatékony kommunikációs eszköznek. Habár előbbi az internet

elterjedésével egyre jobban kihasználható, hiszen fontos etikai szabály, hogy az újságírók nem változtatják, módosítják, alakítják azt át. Illik eredeti tartalommal közreadni, ami mindenképpen segíti a rendőrség tájékoztatási kötelezettségét. Továbbá, a rendőrség által kiadott sajtóközlemény azt is jelenti, hogy nem kívánnak a továbbiakban tájékoztatást adni az ügyről, kommunikációjukat befejezettnek tekintik.

Ma már meg kell említenünk a kiszivárogtatás intézményét is, melyet egyesek a tájékoztatás jól működő formájaként, sőt bevett gyakorlatként tartanak számon. A kiszivárogtató kommunikátor a rendőrség hitelességét veszélyezteti, ezért csak rendkívüli esetben lehet ez a tájékoztatás módja. Alaptézis továbbá, hogy tilos hazudni, a kiszivárogtatott információnak meg kell felelnie a valóságnak. Ha elveszti az informátor a hitelességét, a munkáját veszíti el.

A sajtótájékoztatók megszervezése vitathatatlanul fontos a rendőrségi kommunikációban, hiszen csak az számít igazán, ami bekerül az újságokba, a rádióba, tévébe. Alapvető kritérium, hogy csak akkor szabad sajtótájékoztatót szervezni, ha valóban közérdeklődésre számot tartó, nagy hírértékű közlendőnk van. Fontos, hogy a sajtótájékoztatót jó előadó tartsa meg, és a média képviselőinek tartalmas háttéranyaggal szolgáljanak. A rendőrségi válságkommunikáció fontos szereplője a jól megszervezett sajtótájékoztató, melyre a 2006. évi őszi zavargások során minden eddiginél nagyobb szükség lett volna.

A tájékoztató műfajcsalád mellett be kell mutatnunk a publicisztikait is, amelynek legfontosabb egysége a tudósítás. Ami habár tény-, és tárgyyszerűséget követel meg az újságírótól, megengedett a szubjektivitás is. Ez alatt nem azt értjük, hogy kommentálja az eseményeket, hanem személyes megjegyzést fűz hozzá. Például egy emberölés kapcsán úgy nyilatkozik, hogy az áldozatot szabályszerűen kivégezték.

Nagy igény van manapság a helyszíni tudósításra, hiszen megkövetelik, hogy az újságíró, tudósító jelen legyen a helyszínen, írja le, adja vissza a hangulatot. Ez persze nem mehet a tények közlésének rovására. A dolgozatomban tárgyalt őszi zavargások alatt számos esetben előfordult torzult helyszíni tudósítás, melyekre a későbbiekben még visszatérek.

A rendőrségi kommunikációban is rendre előfordul az interjú, ami tulajdonképpen beszélgetést jelent, kérdések és válaszok sorozatát. Mégsem öncélú, hiszen az elhangzottak

közérdeklődésre tartanak számot, az interjúalany az egyetlen hiteles forrás. A rendőri kommunikációban rendszerint magas beosztású vezetőkkel készítenek interjúkat, amely hír értékű információkkal szolgál.

Az interjúhoz formailag nagyon hasonló műfaj a riport, ám vélhetően ez az újságírás legkomolyabb, legigényesebb műfaja. A riportban szintén fontos információk hangzanak el, de ennek célja az oknyomozás, a tényfeltárás, amelyet nagyon aprólékos adatgyűjtési munka előz meg. Az újságírótól elvárható, hogy mélységeiben ismerje az adott témát, és törekedjen az objektív igazság kiderítésére. *(Fodros, 2008)*⁷

4. Válságkommunikáció a rendészeti szerveknél

⁷ Fodros István: Válságkommunikáció, Minerva Kiadó, 2008

Sokféleképpen megfogalmazhatjuk a válságot, de abban nyilvánvalóan mindenki egyetért, hogy olyan súlyos problémáról van szó, amely vagy az egyént, vagy akár az egész társadalmat sújtja. Ez a rendőrség életében is jelen lehet, ami a legkritikább esetekben gyors lefolyású, általában ciklikus.

A válság általános jellemzői közé tartozik, hogy véges az időtartama, általában valamilyen gazdasági, természeti vagy társadalmi problémára vezethető vissza, a kimenetele azonban lehet pozitív is. Jellemző, hogy ismétlődhet, ciklikussá válhat, a ciklusok intenzitása változó.

Ezzel szemben a rendőrségi krízisre jellemző, hogy a bekövetkezés után rendkívül gyorsan emelkedik, minden mozzanata más és más stratégiát követel meg, valamint a válság tetőfokán akkora a kommunikációs igény, amelyet nehéz kielégíteni. Nem ritka az sem, hogy a krízis csúcsán újabb krízisekkel kell a rendőrségnek szembesülnie.

Ahhoz, hogy a rendőrség életében válság keletkezzen, külső és belső tényezők is közrejátszanak. Előbbiek közé sorolhatjuk a a bűnözésben bekövetkező nagy változásokat, a globalizációt, a migrációt, az extrémizmus jelenségét. Külső kiváltó okok továbbá az egyre súlyosbodó gazdasági, társadalmi és politikai problémák.

A zavarokat kiváltó belső tényezők közé sorolhatjuk a gyakori vezetőváltást a rendőrség életében, a rossz információs rendszert, a rossz kommunikációt, sőt az innováció hiányát is.

És hogy mik a krízisek veszélyei? A civil szférában teljesen más következményekkel kell számolni, hiszen erre akár egy egész cég is rámehet, de a rendőrség esetében ez nyilvánvalóan nem következhet be. A felbukkanó krízis a mindennapi munkában okozhat morális zavarokat, elég csak a „Zsanett-ügyre”, vagy a móri rablógyilkosságra gondolni.

4.1 A gyors reakció veszélyei

A válság kirobbanása esetében természetesen gyorsan kell reagálni, ez magától értetődően alapkövetelmény. A rossz kommunikáció azonban feszültséget, stresszt válhat ki a szervezeten belül és az állampolgárok között. Utóbbi aggódni kezdhet a krízis gyors és eredményes megoldása miatt.

A válság zavarait a legjobban működő szervezetek is nehezen tudják megoldani, ám emiatt

kiütközhetnek a gyengeségek, lappangó hibák is. A válságkezelés során ezekkel azonban nem érdemes foglalkozni, mert az rossz irányba viszi el a megoldás menetét. A válság végén kell értékelni, esetleg korrigálni. Például rossz megoldás a válság közepén a hibásnak érzett vezetőket meneszteni, és újak keresésére fókuszálni.

A rendőrségi válságokra jellemző, hogy a szervezeten belül jelentkező veszélyek kívül fejtik ki a hatásukat, így előfordulhat, hogy az esemény túlnő a szervezeten, és a megoldás csak társadalmi-gazdasági-, és jogpolitikai eszközökkel lehetséges.

A rendőrségi válság esetében látnunk kell, hogy a rendőrség nem mehet csődbe, a legitim erőszak monopolizálójának egyszerűen nincs alternatívája. Egyértelmű, hogy fontos érdekek forognak kockán.

Ahhoz, hogy a válságra gyorsan és jól tudjon a rendőrség reagálni, válságkommunikációs tervre van szüksége. A Don Crowther-féle terv (*Fodros, 2008*) hét pontból tevődik össze. Először is magában foglalja a válságstáb résztvevőit, az ő elérhetőségeit, a legfontosabb, tényszerű információkat a szervezetről, a menedzserek életrajzait. Tartalmazza továbbá a logókat, a sajtóközlemény mintáját, beszkenelt vezetői aláírásokat, előre megírt kérdéseket és válaszokat, melyek felmerülhetnek, valamint a médiakapcsolatokat.

De térjünk vissza az első ponthoz, és elemezzük a válságstábot is. Egyértelmű, hogy a szolgálati ágak vezetői a csoportba kerüljenek, de a gazdasági és humán szolgálatok irányítóit is érdemes bevonni a munkába. A kommunikációért felelős személy hangolja össze a válságstáb munkáját, ám mivel a rendőrség hierarchikus szervezet, a végső döntést az első számú vezető hozza meg, aki a kommunikációt is felülírhatja. Hozzá kell tennünk azonban, hogy a döntése során a szakmai szempontokat figyelembe kell vennie, hiszen ez a rendőrség érdeke is.

Ha a helyzet megköveteli, a stábot ki kell egészíteni külső szakértőkkel, tudósokkal, vagy a média elismert képviselőivel is.

Ha a válságstábot felállította a szervezet, alapvető feladatuk egy terv elkészítése, amely kötelezően tartalmazza a várható veszély természetét, valamint annak időtartamát is. Nyilván nem lehet ezt pontosan meghatározni, de a támpontok megadása nagyon fontos.

Tudnunk kell, hogy várhatóan a krízis órákig, napokig, vagy hetekig tart-e, hogy az erőforrásokat ehhez mérten tudják hozzárendelni.

Itt rögtön meg kell említenem a dolgozatom központi eseményét, a 2006. évi őszi zavargásokat, amikor is senki sem gondolt arra, hogy ez a váratlan esemény hetekig is elhúzódik majd. Az MTV székházának elfoglalása után újabb és újabb erőkre volt szükség, mint ismeretes vidékről szállítottak csapatszázadokat. Azt is meg kell említenünk, hogy ilyen volumenű események során már a kirobbanás pillanatától óriási a kommunikációs igény, nem elég csak a krízis tetőpontján tájékoztatni.

Az első hírek általában csak a tényekre szorítkoznak, de sokszor nem a legitim hírforrás, hanem maga a média, vagy annak informátora a forrás. Meg kell tehát vizsgálni, hogyan jelentek meg a legelső híradások! Ha már itt kiütköznek a pontatlanságok, akkor azokat azonnali hatállyal korrigálni kell, ha pedig tényszerűek a legelső információk, akkor azokat meg kell erősítenie a rendőrségi kommunikátornak. Ha mindez elmarad, akkor a média képes kritikussá tenni a helyzetet, pánikot is előidézhet, és most ismét az őszi zavargásokra utalnék ezzel vissza.

A fejezetet lezárván leszögezhetjük, hogy a válságkommunikáció célja, hogy az elsődleges és másodlagos valóságot közölje, az eseményeket tényszerűen átadja a befogadóknak. (Fodros, 2008)⁸

5. A rendőri hatalom természete

Elmondható, hogy a civil lakosság nagy része csak a médiumokból szerzett

8 Fodros István: Válságkommunikáció, Minerva Kiadó, 2008

információkat a 2006. évi őszi zavargások eseményeiről. Hozzá kell tennünk, hogy sem a befogadó közönségtől, sem a média munkatársaitól nem várható el semmifajta rendvédelmi előtanulmány, habár utóbbiak között vannak jól képzett szakemberek is. Látnunk kell tehát, hogy az állampolgároknak nincs előzetes tudásuk a rendőri hatalom természetét, mivoltát illetően. Az, hogy milyen kép alakul ki bennük, hogyan ítélik meg a rendőrség társadalmi szerepét, nagyban befolyásolja a média.

Éppen ezért érdemes foglalkozni a rendőri szubkultúrával, szervezeti rendszerekkel és személyes viszonyokkal, mert ezen ismeretek nélkül könnyedén befolyásolható, manipulálható a társadalom. Ebben a rövid fejezetben egy tanulmány segítségével szeretném felvázolni, miképp is gondolkodnak a szervezeten belüliek magáról a rendőrségről, és a civilekről.

A rendőri munka alapját a társadalmi problémák szolgáltatják. A rendőrség azonban nem csak különbséget tesz a rend és a rendetlenség között, de belülről igyekszik a káoszt felszámolni, amelynek érdekében kényszerrel is alkalmazhat.

Különbséget kell tennünk azonban aközött, hogy mely társadalmi szerepet támogatják maguk a rendőrök, és mit vár el a polgárság. 1999-ben egy felmérést készítettek⁹, két városi és két fővárosi kerületi kapitányságon. A kérdőívet kétszázharmincnégy rendőr töltötte ki. Ebből kiderült, hogy a beosztott státuszú rendőrök 62,2 százaléka szerint a rendőrség közös értékeket és normákat képvisel ma a társadalomban, valamint 64,9 százalék gondolja úgy, hogy biztonságot nyújt.

A válaszadó rendőrök 76,9 százaléka nyilatkozott úgy, hogy a rendőrség kötelessége mindenfajta törvény- és szabálysértéssel foglalkozni, viszont csak 21 százalék véli úgy, hogy egyéb emberi problémákat is meg kellene oldaniuk.

Látnunk kell tehát, hogy már a rendszerváltás után néhány évvel is erősen él a rendőrökben a rendfenntartás modell elfogadása, a társadalmi normák és értékek tisztelete, valamint azok legitim módon való érvényesítése.

9 Krémer Ferenc, Molnár Emília: Modernizálható-e a magyar rendőrség? A rendőrök véleménye. Magyar Rendészet 1. 2000. 3-4. sz. 82-102. o.

A kérdőív elemzéséből az is kiderült, hogy a rendőrök jelentős többsége szerint (87 %) a társadalom igazságosságot és megértést vár el a szervezettől.

Ahhoz, hogy belelássunk a rendőrség működésébe, ismernünk kell annak struktúráját és filozófiáját, amely sokat megőrzött a rendszerváltozás után is a centralizált, hierarchikus és militáris jellegéből. Ez a fajta szerveződés azonban sok konfliktust eredményez, de a működést meghatározó politika a viták ellenére ragaszkodik ehhez a struktúrához. A társadalmi problémákkal foglalkozó rendőrök már másképp vélekednek a kérdésről. Szintén a már említett felmérésből kiderült, hogy a válaszadók több mint 87 százaléka nem ért egyet azzal, hogy a rendőrség a hadsereg-mintájára szerveződjön és működjön.

Hogy a későbbiekben értelmezni tudjuk az őszi zavargások alatt történt eseményeket, tisztában kell lennünk azzal, hogy a paramilitáris rendszer egyik alapvető tényezője a parancs, valamint az abba vetett hit. Tehát a rendőrnek a parancsot mindig helyesnek kell elfogadnia, megtagadnia azonban lehet és szükséges is, ha az törvénysértésre buzdít. A kérdőívet kitöltő rendőrök szerint azonban a parancs természetéből eredően képes arra, hogy az érdemi munkát akadályozza, ám abban is egyetértettek, hogy szükséges a rendőrség nem működhet ilyen jellegű szabályozottság nélkül.

Ebből a dolgozatból az is kiderült, hogy a rendőrök szerint a tekintélyük a tiszteleten alapul, csak kevesen vélik úgy, hogy a társadalom félne tőlük. Itt ismételtén meg kell jegyezni, hogy ez az állásfoglalás az ezredforduló előtt volt. *(Krémer, 2003)*¹⁰

10 Krémer Ferenc: A rendőri hatalom természete, Napvilág Kiadó, 2003. 117-149. o

6. A rendőrség társadalmi megítélése az őszi zavargások előtt

Vitathatatlan tény, hogy a rendőri megítélés 2006. után mélypontra került. Ehhez leginkább a 2006. évi őszi zavargások alatt és után tapasztalt médiatevékenység, valamint a szervezetet negatívan érintő politikai döntések járultak hozzá. Ahhoz azonban, hogy felmérjük, mennyit is romlott a megítélés az ominózus esemény miatt, ismernünk kell a társadalom korábbi állásfoglalását.

2003 novemberében egy tudományos konferenciát tartottak a Rendőrtiszti Főiskolán, a *Rendvédelmi munka társadalmi beágyazottsága* címmel. Itt mutatta be Nagy Szilvia Ildikó, harmadik évfolyamos hallgató a felmérését, melyben igyekezett felmérni a lakosság véleményét a rendőrségről, és a bűnözésről.

A vizsgálatot 2002-ben készítette el, lakóhelyén, Nagykőrösön. A kérdőívet összesen 54 fő töltötte ki, 26 nő és 28 férfi, akik az egyik helyi középiskola tanárai, már szakmunkás végzettségű diákjai és egyéb alkalmazottjai voltak.

Nagy Szilvia hallgató 15 kérdéses tesztet állított össze, melyek többségében előre meghatározott válaszok közül engedett választást, míg voltak nyitott kérdések is, ahol egy értékelési skálán kellett választani. A kiértékelést manuálisan végezte el.

A válaszadók közül 8 személy községben, míg a többiek városban élnek. A kitöltők többsége 18 és 25 év közötti (42 fő), de a többi korosztály is képviseltette magát. 26 és 35 év között 4 fő, 36 és 45 év között 2 fő, 46 és 55 év között 4 fő, míg 55 év felett 2 fő töltötte ki a kérdőívet.

Nagy Szilvia első, számunkra releváns kérdése arra vonatkozott, hogyan értékelik meg hazánk közbiztonsági helyzetét. Itt egytől ötig terjedő skálán a túlnyomó többség (53, 3%) a közepes, tehát tűrhető kategóriába sorolta a közbiztonság helyzetét. Elmondható, hogy a válaszadó férfiak pozitívabban ítélték meg a helyzetet, a nők voltak inkább elégedetlenebbek.

Elmondhatjuk, hogy a közepes átlageredmény nem rossz, de nyilván fel kell deríteni az

okát, hogy miért nem kapott jobb minősítést a hazai közbiztonság. A kérdőív készítője felmérte, hogy a lakosság kit vagy mit okol a jelenlegi helyzetért. A többség (29,6 %) a Kormányt, valamint a politikusokat hibáztatta, míg 16,6 százalék szerint a kisebbség miatt nem elég jó a közbiztonság Magyarországon.

Az is kiderült, hogy a legalább középfokú végzettségű emberek elhanyagolható része okolta a rendőröket, az érettségizettek szerint nem a rendőrök felelősek elsősorban a kialakult helyzetért. A szakmunkás vagy 8 osztályt végzett válaszadók között akadtak, akik a korrumpálhatósággal magyarázták az osztályozást.

Nagy Szilvia igyekezett felmérni, hogy azok, akik voltak már rendőri intézkedés részesei, mennyire voltak elégedettek. Ám erre nem kaphatott kimerítő választ, mert a többség még nem volt bűncselekmény áldozata, vagy az esetét egyszerűen nem jelentette be.

Nagyon érdekes része a dolgozatnak, ahol a tanulmány készítője górcső alá vette a társadalom részvételét, szerepét a rendőri munkában. A válaszadó diplomások szerint a lakosság nem segíti a rendőrséget, mivel nagy az érdektelenség, nem alakult ki az együttműködés fontosságának érzete, valamint félnek bizonyos ügyekbe „belekeveredni”.

Ezeket a válaszokat egyébként a szakmunkások is megemlítik, bár ők azt is hozzátesszik, hogy szerintük a rendőrség úgy sem veszi komolyan az ügyeket, és mindig későn jönnek a helyszínre.

Ahhoz, hogy felmérjük a rendőrség 2006. előtti társadalmi megítélését, fontos kielemeznünk a 12. kérdést. Itt a válaszadók 1-5-ig terjedő skálán pontozták a rendőrök vélt magatartását, és a felsorolt lehetőségek közül a legjobb értékelést a hivatástudat kapta. Hozzá kell tennünk, hogy a második helyen a korrupció állt, míg a harmadik helyen szereplő veszélyvállalás, segítőkészség, majd empátia és udvariasság is közel 2.9 pontos átlagot ért el.

Itt azonban rögtön meg kell jegyeznünk, hogy a válaszadók egyáltalán nincsenek tisztában a rendőrök iskolai végzettségével, közel a 70 százaléknak nincs fogalma arról, hogy milyen kvalifikációk szükségesek ehhez a szakmához. Elmondható, hogy még a tisztek végzettségét is alábecsülték.

Nagy Szilvia a dolgozata végén igyekezett felmérni, hogy a válaszadók szerint milyen az ideális rendőrség. Ez adta az egész vizsgálat csattanóját, hiszen sokak szerint nem a rendőrök munkához való viszonya, hanem a technikai elmaradottság, az anyagi nehézségek okozzák a problémát.

Elmondható, hogy a végeredmény pozitívnak tekinthető, hiszen a válaszadók többsége az ideálishoz közelítőnek tartja a rendőrséget. Szerintük a hatékonyság növeléséhez nem csak az állomány továbbképzése, de a technikai felszerelés modernizálása is szükséges.

Nagy Szilvia tanulmányát értelmezve azt a konklúziót vonhatjuk le, hogy a rendőrség társadalmi megítélése elfogadhatónak, sőt egyes esetekben inkább jónak mondható. Leszögezhetjük, hogy nem a rendőri munkában, a hozzáállásban keresi a lakosság a hibát, sokkal inkább a technikai fejletlenségben.

Látnunk kell azt is, hogy az érettségizett, diplomás emberek nem a rendőrséget, hanem elsősorban az aktuális politikai hatalmat tették felelőssé a közbiztonság helyzete miatt. Sőt, ez a társadalmi réteg kimondja azt is, hogy a lakosság nem elég együttműködő, elzárkóznak attól, hogy a rendőri munkát segítség. Tehát láthatjuk, hogy a magasabban iskolázott egyének felmérik a társadalom felelősségét és hibáit is. *(Nagy Szilvia, 2004)*¹¹

¹¹ Nagy Szilvia Ildikó: Lakossági vélemények a rendőrségről és a bűnözésről, A rendvédelmi munka társadalmi beágyazottsága, Tudományos Konferencia, Rendőrtiszt Főiskola, Virtuóz Kiadó és Nyomdaipari Kft. 2004. 98-107. oldal

7. 2006. évi őszi zavargások menete, jellemzői

7.1 A Székház ostroma

A 2006. szeptember 17-e és október 23-a között lezajlott tüntetéssorozat az elmúlt évtizedek legjelentősebb zavargásai voltak. Egészen 1956-ig vissza kell mennünk, ha hasonlóan drámai eseményekről akarunk beszámolni.

A tüntetések elsődleges kiváltó oka egy hanganyag kiszivárgása volt, melyen az akkori kormányfő, Gyurcsány Ferenc zárt körben elhangzó beszédének részlete hallatszott. A médiában rögtön vezető hír lett az ominózus felvétel, holott még semmi sem bizonyította, hogy nem egy megvágott, esetleg manipulált anyagról van-e szó. Sőt, a teljes felvétel sem volt még elérhető.

Ennek ellenére máris ezrek kezdtek el a Kossuth téren gyülekezni, de erőszakosságra utaló jelek ekkor még nem voltak. A demonstrálók kis csoportja ekkor átvonult a Szabadság-térre, majd a Magyar Televízió épületében követelték a petíciójuk beolvasását, melyet azonban elutasítottak. Az éjszaka, a sötétség beálltával nőtt a zsúfoltság és a hangzavar, a szervezetlenségből fakadóan káosz kezdett eluralkodni.

Másnap, tehát szeptember 18-án 21 óra 45 perckor megkezdődött a tüntetők erőszakos fellépése, köveket dobáltak, gyújtogattak, majd egyenesen rátámadtak a csapatszolgálati századokra. A körülbelül ötven-száz főt számláló legagresszívebb csoport volt egyben a legaktívabb, leghangosabb is. Egy másik, jóval nagyobb létszámú csoportosulás támadásra alkalmas eszközökkel látta el az élcsapatot, például kövekkel, benzines palackokkal. A többi jelenlévő tüntetőt lélektani támogatóként kell besorolnunk, melynek pszichológiai erejét nem szabad lebecsülni. Az együtteség az agresszivitás erejét jelentősen megnövelni képes.

A szeptemberi zavargásokban, az MTV-székházának ostromában jelentős számban vettek részt olyan radikálisok, jobboldali csoportok és futballhuligánok, akik már korábban is a rendőrség előterébe kerültek. A radikálisok átmenetileg az események főszereplőjévé váltak.

Vitathatatlan tény már ekkor is, hogy a rendőrség nem volt felkészülve ilyen mértékű vandalizmusra és utcai zavargásokra. Nem csak a magyar társadalmat, de a rendvédelmi szerveket is meglepetésszerűen érték az események. Az elégtelen felszerelés, az akciók összehangolatlansága, a parancsnoki pozicionálás hiánya súlyos vezetési hibákhoz, és a rendőrök súlyos sérüléseihez vezetett. Látnunk kell, hogy a Szabadság-téri zavargások alatt a rendőrök nem rendelkeztek megfelelő mennyiségű és minőségű védőfelszereléssel, így még inkább ki voltak téve az agresszív tüntetők támadásainak. A rendőri fölény csak lassan alakult ki, a tömeg feloszlata csak súlyos személyi sérülések és anyagi károk árán sikerült.

A vizsgálatok megállapították, hogy a rendőrségnek az MTV-székház megóvása érdekében tett lépései jogszerűek voltak. Az akciót azonban mégsem nevezhetjük sikeresnek, hiszen a székház megóvása csak súlyos sérülések és hatalmas anyagi veszteség árán sikerült, amiért többek között felelősség terhelte az akkori budapesti rendőrfőkapitányt is.

7.2 Szeptember 20-a és október 22-e közötti összetűzések

A tárgyalt időszakban tovább folytatódtak a zavargások, immáron országszerte, több helyen például felgyújtották az MSZP-székházat. A tüntetések jogellenesen zajlottak, előre azokat be nem jelentették, a résztvevők számos erőszakos, agresszív cselekményt követtek el.

Folyamatos volt az utcai randalírozás, a helyszínre érkező rendőröket kövekkel dobálták meg, utcai barikádokat hoztak létre.

7.3 Október 23-i események

A tüntetők már október 15-én bejelentették, hogy 23-án sem hajlandóak a Kossuth teret elhagyni. Mivel ez valóban nem valósult meg, és október 23-án hajnalban nem vetették magukat alá a biztonsági átvizsgálásnak, a rendőrség kiürítette a teret, valamint lefoglalta a közbiztonságra veszélyes tárgyakat.

A feloszlátott tömeg azonban szétszóródott a környéken, majd a nap folyamán csoportokba tömörülve tűnt fel a főváros több pontján. A szakértők szerint a késedelmes tömegoszlítás nagymértékben hozzájárult a helyzet későbbi elfajulásához.

A tüntetők első agresszív fellépése délután 15 órakor kezdődött meg, a Corvin közből elindult tömeg áttörte az Alkotmány utca sarkán felállított rendőrségi kordont. Az akciójuk során egy rendőrt késsel megsebesítettek, majd behatoltak a hatóságilag elkerített területekre, és különböző veszélyes eszközökkel támadtak rá a rendőrökre. Törött üvegekkel, vasrudakkal, utcakövekkel felszerelve barikádokat emeltek, és többek között gyújtogattak.

Ezzel egy időben a Fidesz megkezdte az ünnepségét az Astorián. Mivel Budapest egyik legforgalmasabb pontját választották, már ez is aggályokra adott okot, a rendőrség azonban a helyszínválasztást tudomásul vette. A megemlékezés végén a rendőrség kísérletet tett arra, hogy a békés tüntetőket elválassza az agresszív tömegtől, a feltartóztató-záró csoportjai azonban felmorzsolódtak. A randalírozók elvegyültek a tömegben és vélhetően ez volt a céljuk is.

7.4 Az agresszió fejlődése

Az őszi zavargások menete alatt a kezdeti verbális agressziót fizikai váltotta fel, ám ezen aktusok már korábban is elterjedtek, elvadultak. A zavargásokat megelőző időben romlott a bűnügyi statisztika Magyarországon, megnőtt az erőszakos cselekedetek száma, ideértve a közterületi rongálásokat is. Az emberi érintkezések és mindennapi szóhasználat rossz irányba fordult, elég csak a közélet kirívó eseményeire gondolnunk. Említhetnénk például a parlamenti elnöknő durva megsértését, a rendszeres mocskolódást is. Ez a verbális agresszió egyre inkább a miniszterelnök személyére irányult, elindult egyfajta verseny, hogy ki tud gyalázatosabbat mondani a kormányfőről. Ezt a fajta szóbeli agressziót váltotta fel a fizikális, amit tapasztaltunk az MTV-székház ostroma alatt, az önkényes, illegális demonstrációk során, vagy a párhelyiség felgyújtása közben.

Látnunk kell, hogy a társadalom nem rendelkezik teljes körű képpel a randalírozók kilétét illetően, ehhez nagyban hozzájárult a média tevékenysége is. Most azonban elsősorban az a célom, hogy rálátást adjak az agresszív cselekedetek elkövetőinek magatartására, jellemzőire. A média által általában homogén tömegként kezelt, és békés jelzővel illetett demonstrálók egy csoportja már korábban is a rendőrség látókörébe került.

A zavargásokban résztvevő, korábban csak „kemény mag”-nak titulált csoportokban egyértelműen jelen volt az agresszivitásra való hajlam. Ez nem a demonstráció kitörésekor, az együtteség miatt erősödött fel, hanem a résztvevőket alapvetően jellemezte. Ez elsősorban az egyéni szocializációra, a személyiségfejlődésük menetére vezethető vissza.

Ez a kisebb csoport a „forradalmárookra”, a „hősökre” támaszkodott, Budaházy György szerint az erejük a magyar vagányokban, a motorosokban, a kopaszokban és a hazafias koncerteken tombolóknak merül ki. Olvasható mindez a Gönczöl-jelentésben.

A zavargások alatt a szélsőségesek kialakítottak egy sajátos „forradalmi” nyelvezetet, ahol egy új korszakra, a nemzet újjászületésére vetítik a hangsúlyt. A szélsőséges nyelvezetben a rendőrségre a legkülönbébb mocskolódó jelzéseket aggatják, többek között az ÁVH utódjának minősítik, akik gyerekekre, nőkre és idősekre támadnak, valamint „beteg lelketű szadistáknak” titulálják a legitim erőszak szervezetét. Lásd a honlapon.¹²

Látnunk kell azt is, hogy a zavargások alatt a szélsőjobboldali szervezetek hálózatokat hoztak létre, és korábbi, elszigetelt működésüket feladták. Az országosan is ismert szélsőséges, radikális, illetve rasszista csoportok, többek között a kuruc.info honlap, a Lelkiismeret '88 csoport igyekezett kapcsolatot felvenni politikai és egyéb, magyar nemzeti szervezettel.

Ezek a tüntetők megbújtak a valóban békés tüntetők és megemlékezők között, és igyekeztek őket is a jogellenes cselekményekre buzdítani, így a két tábor kétség kívül elvegyült. A törvény szerint, ha a szervezők bejelentik az esemény végét, a résztvevők kötelesek a helyszínt elhagyni. A rendőri felszólításnak a tömeg köteles eleget tenni, amit a rendőrség egységesen kezel a jogszerű tömegoszlatás megindításakor. A közben bekövetkező sérülésekért a rendőrség nem felelős. Látnunk kell azonban azt is, hogy nem csak a rendőrségnek nem volt gyakorlata az utcai zavargások kezelésében, de a tüntetők sem ismerték a tömegoszlatás gyakorlatát és az ilyenkor elvárt magatartást.

12 A rezsim működésképtelen - Viperás rendőrbűnözők, Forrás: kuruc.info, <http://kuruc.info/r/2/6710/>
Családapa olvasónk ott volt az Oktogonnál: most is bűnöztek a rendőrtahók, Forrás: kuruc.info, <http://kuruc.info/r/1/10462/>

Ebből is az következik, hogy a békés tüntetők nem kerülhették el a tömegosztatást, mivel a rendőrség hiába próbálta a két tábor különválasztani, erre nem volt meg az esélye a randalírozók magatartása miatt. Ezért maga a rendőrség felelősségre nem vonható, pusztán az egyes egyéneknél alkalmazott kényszerítőeszközök jogszerűsége és arányossága miatt kell vizsgálgatni. Itt kell még azt is megemlítenünk, hogy a rendőrség minden osztatás alkalmával felszólította a tömeget és figyelmeztetett a jogi következményekre is.

7.5 Személyi sérülések, anyagi károk

A dolgozatomban elsősorban azt vizsgálom, hogy milyen magatartást tanúsított a média a zavargások alatt, illetve, hogy ez milyen hatással bírt a rendőrség megítélésre. A médiumok kiegyenlítetlen tudósításait a későbbiekben tárgyalom, de hogy teljes képet kapjon az olvasó a randalírozás természetéről, számszerűsíteni kell a személyi sérüléseket és anyagi károkat is. Meg kell említeni azokat a tényeket, amiket a média általában elhallgatott.

Az Országos Mentőszolgálat adatai szerint a demonstrációk alatt 326 civil sérültet kellett ellátniuk. Ebből legtöbben szeptember 19-én (117 fő), és október 23-a, illetve 24-e között (141 fő) sérültek meg. Ambuláns ellátásban 104 főt kellett részesíteni, a gumilövedékek okozta sérülések miatt pedig 16 civil személyt kellett ellátni.

Ezeket a számszerű adatokat vélhetően igen sokat ismerték, sőt, nagysága miatt elborzasztónak vélhetik. Ám itt kell a másik oldalt is bemutatnunk, hogy a társadalom teljes képet kapjon.

A demonstrációk alatt a biztosításban, osztatásban részt vevő rendőrök közül 399 fő szenvedett el valamilyen sérülést. Az ORFK adatai szerint ebből 216-an az MTV-székház ostroma közben sérültek meg. Összesen mintegy 352 fő könnyebben, 47-en pedig súlyosan megsebesültek, valamint 34 rendőrt kellett kórházban ápolni. Munkavégzés alól ezeket kellett felmenteni, október 31-ig csaknem 4156 fő hivatásos nem tudott szolgálatba állni.

A rendőrök sérülései között koponyatörést, kéz- és lábtöréseket, lapockatörést, súlyos

ízületi sérüléseket, zúzódásokat, agyrázkódást, égési sebek miatti plasztikai műtéteket kell sajnos felsorakoztatnunk.

Nem csak fizikailag, de lelkileg is súlyos megrázkódtatást jelentett a rendőröknek a zavargás. A társadalom nem kapott tájékoztatást ezek természetéről sem, a híradásokból pusztán azt láthatta, hogy a korábbi randalírozók a saját lelki sérülésükre (is) hivatkoznak a bíróság előtt.

Holott 191 fő rendőrt mentálhigiénés ellátásban kellett részesíteni, 21 fő pedig annyira súlyos pszichés zavarokkal küzdött, hogy betegállományba került. 749 fő rendőr vett igénybe többszöri pszichológiai kezelést, hogy a szorongást leküzdjék, az átélt traumát feldolgozzák.

7.6 Anyagi károk és veszteségek

A zavargások alatt mintegy 1,2 millió túlórát rendeltek el a rendőrségen belül, a felszerelésben okozott károk értéke pedig meghaladta a 92 millió forintot. A költségvetés általános tartalékából előbb 460 millió forintot, majd további 2 milliárd forintot, decemberben pedig újabb 5 milliárdot utaltak ki a rendkívüli eseményekkel járó többletkiadások és anyagi károk fedezésére.

Tehát látnunk kell, hogy az őszi zavargások alatt a randalírozások miatt a költségvetés tartalékából 7,5 milliárd forintot kellett a rendőrség számára átutalni, hogy ezáltal pótolni tudják a megrongálódott felszerelést, a kommunikációs- és szállítóeszközöket.

Az MTV jelentése szerint a székház ostromlásakor az épületben és egyéb, hozzá tartozó eszközökben csaknem 330 millió forintos kár keletkezett. Lízingelt autókat, technikai és biztonsági eszközöket tettek tönkre, a filmarchívumot megrongálták, kifosztották. Ezek kárértéke mintegy 231 millió forintra rúg.

A Főváros Védelmi Bizottság jelentése szerint csak az október 23-i tüntetés során 200 millió forint volt az anyagi kár, súlyosan károsodott a Kossuth tér környéken a talaj és a növényzet.

Az 1956-os évfordulóra megemlékezve a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum harci járműveket adott bérbe, hogy azokat a közterületen is be lehessen mutatni. Ezekben az eszközökben és járművekben mintegy 2 millió forintos kár keletkezett.

A felmérhető anyagi károk mellett meg kell említenünk azokat is, amelyeket nem lehet pénzben kifejezni, értjük ez alatt a testi és lelki sérüléseket, az idegenforgalom veszteségét, az ország presztízsének megcsorbítását.

Az alábbi fejezettel természetesen nem az volt a célom, hogy a rendőrség esetleges túlkapásait és egyértelműen kijelenthető szakmai hibáit eltussoljam, illetve nem állt szándékomban az események pontos kronológiáját sem felvázolni. Véleményem szerint a társadalom az információinak legnagyobb hányadát a média által szerezte be, ahol többségében azonban csak az egyik oldal szemszögéből láthattuk az eseményeket. A rendőrségi állomány súlyos sérüléseiről és sérelmeiről, a randalírozók által okozott károkról (legyen az anyagi vagy pénzben nem kifejezhető) már sokkal kevesebb szó esett. Még az objektivitásra törekvő médiumok esetében sem volt kiegyensúlyozott a tájékoztatás, de ezeket a későbbiek még tárgyalni fogom. *(Gönczöl-jelentés, 2007)*¹³

A 2006. évi zavargásokat követően több jelentés is készült, ezek más és más aspektusból vizsgálják a zavargások menetét, a rendőrség és a tüntetők szerepét, valamint felelősségét. A Civil Jogász Bizottság jelentésének már a legelején megfogalmazták, hogy ez miben más, mint a többi jelentés. Ez elsősorban a tüntetők aspektusából fogalmazza meg megfigyeléseit, elsősorban az emberi jogok megsértését emeli ki. *(CJB-jelentés, 2007)*¹⁴

13 Gönczöl-Bizottság jelentése, Forrás: www.gonczolbizottsag.gov.hu 2007. 105-153. oldal

14 Civil Jogász Bizottság jelentése, Forrás: www.gyulapont.hu 2007. 19-81. oldal

8. Az online radikálisok

Látunk, kell, hogy az őszi zavargások alatt az eseményeket gyorsan szervezték a tüntetők, a tömeg mozgására pedig most először használták fel ilyen nagy mértékben az elektronikus eszközöket. Gondoljunk csak a kör e-mailekre, SMS-re. Ez segítette a tüntetőket a tömeg toborzásában, a helyzetekhez való alkalmazkodásban. Emellett vitathatatlan tény, hogy a megmozdulások állandó „kísérője”, a tüntetők „hírforrása” számos radikális szélsőjobboldali online médium volt.

Mivel ezeknek a médiumoknak, melyek között vannak párthonlapok, hírportálok, vitafórumok is egyaránt, a zavargások alatt jelentősen megnőtt a látogatottságuk, kijelenthetjük, hogy hatással voltak a társadalom befolyásolására.

Ezen szélsőjobboldali oldalak a legádázabb, legvérszomjasabb ellenségüknek kiáltották ki a magyar rendőrséget, a degradáló, gyalázkodó stílus mellé pedig a legritkább esetben társult objektivitás. Híradásaikat a szemtanúk elmondására, vagy saját tapasztalataikra hagyatkozva tették meg. Több ilyen médium a zavargások alatt és után is törvénysértő magatartást tanúsított, elég csak arra gondolnunk, amikor „vérbosszút” követelven a zavargásokat biztosító rendőrök személyes adatait közzétették.

Az egyik ilyen médium, a kossuthter.com konkrétan a zavargások miatt jött létre, magát hiteles forrásként számon tartva. Feladataul tűzte ki többek között, hogy a hatalom által elkövetett jogsértésekről tegyen jelentést.

A kuruc.info internetes oldal magát politikai hírportálként tünteti fel, melynek 2006 októberére 40-50 ezer főre nőtt az egyedi látogatottsága. A vizsgált honlap rendkívül szélsőséges módon kezeli a cigányság és a zsidóság helyzetét. Külön rovatokat szenteltek az említett témának, nyíltan vállalják az antiszemitizmust és a cigányellenes érzelmeket. A zavargások ideje alatt elindította a Forradalom elnevezésű rovatát, a helyszíni eseményeket, összetűzéseket időnként percről percre közvetítették, híreiket azonban csak a szemtanúk elmondására alapozták.

Jelentős szerepet vállalt az események közvetítésében a Szent Korona Rádió is, amely a

hírbőlportálokkal ellentétben inkább zenét sugároz, igaz, csak és kizárólag magyar dalokat.

A Jobbik Magyarországért Mozgalom 2004-ben indított el egy internetes vitafórumot, melyet elsősorban fiatalok, köztük a nagyon képlékeny tizenéves korosztály keresett fel a leginkább.

Arról, hogy pontosan milyen látogatottsági adatokkal rendelkeznek az említett médiumok, elsősorban szerverproblémák miatt nehéz választ adni. Ám egyértelmű jele a széles körben való elterjedésüknek, hogy a kossuthter.com már október 23-án figyelmeztette a látogatókat, hogy a tízszeresére növekedett olvasótábor miatt a szerverük leállhat.

Az ominózus vizsgált médiumokban az elsődleges követelés Gyurcsány Ferenc azonnali lemondása volt. A tartalmak kitérnek arra is, hogy mely politikai-társadalmi csoportokat tartják az ellenségüknek, és ezeket folyamatosan meg is idézik, jelenlétüket hangsúlyozzák. Az oldalon elhangzó információk, a cikkek címei és tartalmi mind-mind rendkívül provokatívák, igazságtartalmukat azonban semmi sem bizonyítja, hiteles forrást nem tudnak felmutatni.

A kuruc.info tudatosan és következetesen ellenségeként tünteti fel a rendőrséget, a megjelent írásaival a társadalmat hergeli, manipulálja. Meg kell említenünk néhány példát, amely ezt bizonyítja. Cikk jelent meg ugyanis „*Szerdai csata: gyereket vertek, várandós nőt bántalmaztak a zsaruk*”, illetve „*NBH-s terror: a békés tüntetőket is börtönnel fenyegetik!*” címmel is.

A legtöbben gyalázott ellenségét, a rendőrséget az ÁVH utódjának minősíti, többször használják a rendőrhuligán, rendőrcsöcselék kifejezést. A rendőrséget nyíltan gyalázó piktogramokat és karikatúrákat hoztak létre, ezeket nyíltan terjesztették.

Azt, hogy a rendőri megítélés mélypontjába mennyire avatkoztak bele az említett radikális médiumok, nem mérhető fel. Ám látnunk kell, hogy a népszerűségük a zavargások alatt és után ugrásszerűen megnőtt, tízezreket vonzottak az oldalaikra. Ami pedig szintén jelentéssel bír, hogy az oldalakon nagyfokú aktivitást tapasztalhattunk, a kommentek és hozzászólások pedig a szerkesztők véleményét osztotta. (*Gönczöl-jelentés, 2007*)

9. A médiakép és ami mögötte van

A dolgozatomban arra szeretnék választ adni, hogy milyen hatással volt a média tevékenysége a rendőrség mostani megítélésére. Be kívánom mutatni, hogy a számos torzítás, illetve az információk elhallgatása mellett nem kaphattak teljes képet a nézők a 2006. évi őszi zavargásokról. Látnunk kell, hogy a társadalom rendkívül könnyen befolyásolható, a hírműsorokban és híradásokban elhangzottakat sokszor feltétel nélkül igaznak fogadja el.

2006. szeptember 17-től -vagyis az ominózus balatonöszödi beszéd kiszivárgása után-, az események szinte minden más hírt kiszorítottak. Az első két hétben ez a felállás nem is változott a magyar médiában. A rendőrség állítólagos rémtettei rögtön vezető hírként szerepeltek mindenhol. Az élő televíziós közvetítésekben elsődleges helyet kaptak a telefonos bejelentkezések, de ezekhez sokszor arc sem társult.

Ezek természetüknél fogva máris alkalmatlanok arra, hogy az eseményekről reális képet sugározzanak a társadalom felé. A kiegyensúlyozottság és az események teljes körű felvázolása egyszerűen nem lehetséges.

Továbbá említsük meg a médiumok kezében lévő eszközöket is -melyek szintén torzításra adnak lehetőséget-, például a beállításokat, a kameramozgást, a vágásokat. Ezek egyértelműen képesek a nézők szemében a valóság illúzióját kelteni, ám sok esetben csak egyes részletek eltakarására, mintsem a tények felfedésére szolgáltak volna.

A televíziós csatornák között természetesen elindult egyfajta hírverseny is, az ő céljuk nem más, mint az eladhatóság, sok esetben a szenzációkeltés. A médiumok a közönséget meggyőzni, a közvéleményt meghatározni akarják. A médiumok munkatársainak, köztük is kiemelve a helyszínen dolgozó tudósítókat, kiemelt jelentőségű a szerepe, hiszen az események értelmezése, magyarázása nem semlegesen zajlott le.

A 2006. évi szeptemberi-októberi esemény során a televíziós csatornák elsősorban az élő közvetítést preferálták, melyek az erőforrások teljes körű bevetését vonták maguk után. A közönség megnyerésére azonban olyan képi és verbális eszközöket használtak, amelyek a

valóságnál sokkal brutálisabb képet alakított ki a nézőben. A közvetített képek sok esetben sokkolták az amúgy is információhiányban szenvedő társadalmat.

Ebben a fejezetben elsősorban a három országos televíziós csatorna (m1, RTL Klub, TV2), valamint az események közvetítésében és interpretációjában oroszlánszerepet játszó Hír Tv munkásságát vesszük górcső alá.

Máris látnunk kell, hogy az MTV-székház ostrománál a média első számú képviselője a Hír Tv volt, amely már az események kezdetén is élőben jelentkezett be a helyszínről. A forradalmi retorikát később is előszeretettel használó csatorna már itt is háborúként, háborús helyzetként aposztrofálja az eseményeket. A tudósítók rendszerint használják a csata, támadás, ostrom szavakat, azonban látnunk kell, hogy semmilyen ok-okozati összefüggést nem tárnak fel, a nézőknek megfelelő minőségű és mennyiségű háttérinformációval nem szolgálnak.

A székháznál történt események során a tudósító megfogalmazza a „forradalom” célját, miszerint Gyurcsány Ferencnek le kell mondani a „trágár” beszéde miatt, a kormányt pedig le kell váltani. A bejelentkezések során pedig rendszeresen párhuzamot von az 1956-os események között.

A magyar televízió ugyanezt a szituációt természeténél fogva is másképpen mutatta be, az objektivitásra való törekedés mellett látnunk kell, hogy a tüntetők azt az épületet ostromolták, ahol éppen dolgoztak.

A két országos kereskedelmi televíziós csatorna nem tudott saját, élő felvételekkel szolgálni, ezért elsődlegesen ezek is a tudósítók bejelentkezésére és az általuk elmondott információkra hagytakoztak.

Már szeptember 18-án nagy problémákkal nézett szembe minden televíziós csatorna. A bizonytalanság eluralkodott, a váratlan események során csak találgatásokat sugároztak a nézők felé, számtalan hipotézist gyártottak. Már ekkor a hadi tudósítások retorikája uralkodik, folyamatosan érdeklődnek a sérültek, sérülések után.

A TV2 és az RTL Klub is számtalan esetben a Hír Tv anyagait vette át, ahol azonban

jellemzően a történetek elítélése zajlik.

A szeptember 18-át követő napokban ritkulnak az élő bejelentkezések, itt már lehetősége van a csatornáknak az utólagos kommentálásra. Azonban továbbra is használnak olyan kifejezéseket, mint például az elhúzódozó harc, vagy állóháború. A televíziós csatornák szembeállítják ugyan a békés tüntetők és a randalírozók csoportját, azonban senki sem törekszik a köztük lévő kapcsolat mélyebb elemzésére.

Az október 23-án lezajló események nyomán követőse a média szempontjából szintén nem egyszerű és nem egyértelmű feladat. Látnunk kell azonban, hogy a média két síkon gyakorolja a tájékoztatást, elsősorban a rendőrség tevékenységét ítéli meg, illetve az ettől általa el nem választott sérült embereket ábrázolja.

A Hír Tv továbbra is háborús kifejezéseket használ, illetve a csatorna sajátossága a newsbar is rendszeresen látható a képernyőn. A tömör, általában egymondatos információk a kép alján futnak, a Hír Tv pedig ezt rendszerint az események súlyosságának kihangsúlyozására használta fel. Az egyik ilyen információs csíkon futott például az a mondat is, miszerint egy tüntető fejéből ömlik a vér, mert azt a rendőrök szemén lőtték.

A Hír Tv a közvetítéseit a rendőrségi brutalitásra hegyezte ki, fokozatosan hangzottatta és súlykolta a nézőkbe, hogy a jó és rossz csatáját láthatják, ahol a rendőrség az utóbbi szerepét tölti be.

Az október 23-i események ábrázolása során jellegénél fogva az m1 híreiben érezhető leginkább a pártatlanság, a rendőrség és a tüntetők szerepét kiegyensúlyozottan igyekszik bemutatni. A rendőrség fellépését radikálisnak minősíti ugyan, de a két országos kereskedelmi televíziós csatornával és a Hír Tv-vel ellentétben nem fogalmaz meg felháborodást.

Meg kell említenünk, hogy a megemlékezések mellett a Duna Tv adásait is a rendőrség munkája feletti ítéletkezés határozta meg. Kevesebbet foglalkoztak az utcai eseményekkel, kevesebb volt az élő bejelentkezés. A híradásokban a rendőri túlkapasokról esik szó elsősorban, valamint a sérültekről közölnek információkat. Érezhető a tüntetők oldaláról való véleményezés.

Az RTL Klub esetében is (természeténél fogva) beszélhetünk a szenzáció hajszolásáról. Előtérben a sebesültek vannak, illetve rendszerint a rendőrség által használt eszközöket, fegyvereket elemzik. A kereskedelmi csatorna nem képes semleges maradni a rendőrséggel szemben.

A székháznál történt események során látnunk kell, hogy a már említett Hír Tv és annak tudósítói mindvégig a tüntetők között mozognak. A riporter önként szenved el a könnygáz hatását, pusztán azért, hogy a rendőrséget még inkább negatív szerepben tüntethesse fel. A gázspray-t és a vízágyút fegyvernek titulálja, és azt hangoztatja, hogy a rendőrség ezeket könyörtelenül használja. Azt a benyomást kelti a nézőkben, hogy a rendőrség provokálta ki a Szabadság téri eseményeket, többször elhangzik a riportertől, hogy a rendőrök a tüntetőkre támadtak, erőszakkal akarják őket a helyszínről eltávolítani. Úgy nyilatkozik, hogy a rendőrség könyörtelen, és semmitől sem riad vissza.

Ezzel szemben az m1 teljesen más perspektívából közelíti meg az eseményeket. Érezhetően szimpatizál a rendőrökkel, sok esetben aggodalmukat fejezik ki, várják a rendőrség reakcióját és fellépését a randalírozókkal szemben. A felvételeiken elsősorban intézkedő rendőröket látni, illetve először csak ők számolnak be a rendőrség állományának sérüléseiről!

Az, hogy hogyan értékelik meg az egyes médiumok a rendőrség munkáját és szerepét, ez esetben kulcsfontosságú. A helyszíni tudósításoknál az ottani, elsődleges benyomások alapján vontak le következtetéseket, a rendőri intézkedést nem látták elég hatékonynak, és ez a vélekedés általános volt a médiában.

A Hír Tv elsősorban a brutális rendőrség képét vetítette a nézők elé, melyeket a sérültek rendszeres bemutatásával igyekezett érzékeltetni. Október 23-án is sokkoló beszámolókat és kommenteket sugároztak, olyan durva kijelentést tettek, amely pánikra, felháborodásra, általános lincshangulatra ad okot a társadalomban. Elhangzik többek között az a mondat is, miszerint a rendőrök a járókelőket lövik.

A csatorna egyáltalán nem törekedett a zavargások alatt arra, hogy ok-okozati összefüggéseket tárjon fel.

A Hír Tv további eszközöket is használt arra, hogy a nézőket megnyerje, a tüntetőket szimpatikussá tegye. Ezt elsősorban a szóhasználata mutatja meg, hiszen még a randalírozások közepette is csak a tömeg, tüntetők és fiatalok szót használja. A csatorna azt hangoztatja, hogy a tüntetők szolidárisak egymással, bemutatják, amint épp a tűzoltók munkáját segítik, vagy a bajba került rendőrt mentik meg. Egyértelműen a tüntetők oldalán áll, aggodalmát fejezi ki a sérülésekkel szemben, ugyanezt azonban egyáltalán nem teszi meg a rendőrséggel.

A tüntetők randalírozásának leírásánál kevésbé durva jelzőket használ, ami csak azt eredményezi, hogy a nézőkben felerősödik a jó és a rossz közötti harc. A társadalomban egyre inkább az a kép kezd kialakulni ezek hatására, hogy a békés tüntetők szemben állnak a kegyetlen és törvénytörő rendőrökkel.

A TV2 szintén gyakran használja a tömeg, a fiatalok és tüntetők kifejezést, a csatorna azonban tesz kísérletet arra, hogy a valóban békés megemlékezőket elválassza a randalírozóktól.

Az RTL Klub is használja a fent említett megnevezéseket, ám itt hangzanak el először olyan radikálisabb jelzők, mint rendbontók vagy székházfoglalók.

Az „áldozatok” és sérüléseik prezentációjában is főszerepet vállalt magára a Hír Tv október 23-án. Gyakran mutatnak sokkoló felvételeket, a sebesültek időnként maguk mutatják meg az operatőrnek a vérző sebeiket, és kommentálják is a „brutális” rendőrség munkáját. Azonban tudnunk kell, hogy itt is manipuláció áldozatai lettünk, hiszen a felvételeken csak néhány súlyos sebesültet látunk, akiket aztán vágóképként az este folyamán újra és újra bemutatnak.

Az m1-en alig látunk sérülteket, nem jellemző a csatornára sem a sokkoló felvételek bemutatása, sem az, hogy egy-egy képet újra és újra használnának.

Összességében tehát látnunk kell, hogy a médiumok állásfoglalása, pártatlanságának hiánya és felkészületlensége számos torzítást vont maga után. A média nem adott kiegyensúlyozott képet a zavargásokról, a szenzációéhség sokszor az objektivitás rovására ment. Továbbra is hangsúlyoznom kell, hogy nem lehet elvitatni a rendőri túlkapásokat,

ám ezek direkt módon történő, manipulatív felerősítése zavart okozott a társadalomban. A fejezet lezárásaként egyértelműen ki kell azt is jelentenünk, hogy a magyar média, de a magyar rendőrség is abszolút felkészületlen volt a konfliktusok prezentálására. Itt azonban még egyszer meg kell említenünk, hogy a média érdeke az eladhatóság, illetve a szenzációk kitermelése, így magától értetődő, hogy milyen aspektusból kívánta a társadalomnak kínálni az eseményeket. (*Gönczöl-jelentés, 2007*)¹⁵

15 Gönczöl-Bizottság jelentése, Forrás: www.gonczolbizottsag.gov.hu 2007. 155-167. oldal

10. A lakosság visszajelzése

A magyar lakosság a 2006. évi szeptember-októberi eseményekről elsősorban a médián keresztül értesült. Azt, hogy a látottak alapján milyen kép alakult ki a társadalomban a zavargás természetéről, és a rendőrség munkájáról, több felméréssel is igyekeztek rekonstruálni.

Már rögtön az október 23-i összetűzések után, 24-én felmérést készített a Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet, a Népszabadság megbízásából. A cég 600 főt keresett fel telefonon, ahol elsősorban a rendőrség fellépésének jogosságáról, szakszerűségéről érdeklődtek.

A válaszadók 56 százaléka szerint helyes döntés volt a Kossuth téri tüntetést feloszlatni, valamint kicsivel többen (60 százalék) vélték úgy, hogy a be nem jelentett budapesti demonstrációkkal is így kellett eljárni.

A rendőrség fellépésének értékelésekor a társadalom két táborra szakadt, de a többség szerint túlságosan keményen és durván reagált a szervezet az eseményre. A kormánypártiak természetesen a rendőrség pártján álltak, az ellenzékiek azonban a rendőröket okolta a kialakult helyzetért, szerintük a rendőrség a politika eszköze lett.

A válaszadók 41 százaléka úgy vélte a látottak alapján, hogy a rendőrség provokálta ki az utcai összecsapásokat, míg ennél kevesebben, 38 százalék vélte úgy, hogy az indulatok a tüntetők miatt szabadultak el. *(Medián-felmérés)¹⁶*

Láthatjuk, hogy az előző fejezetben levont megállapítások a társadalomra vetítve is megállják a helyüket. Azzal, hogy a médiumok többsége elsősorban a tüntetők oldaláról és pártjáról mutatta be az eseményeket, valamint sokkolóbban és durvábban ábrázolta a rendőri fellépést, torzult kép alakult ki a befogadókban. A nézők jelentős hányada azt a konklúziót vonta le, hogy a rendőrség miatt alakultak ki a zavargások.

16 <http://www.median.hu/object.ee341984-e196-423c-b0a0-d884710d4b14.ivy>

Az említett piackutató intézet nemsokkal később, november elején újabb felmérést készített a lakosság körében, ahol a rendőrség megítélésének helyzetét igyekezett felmérni. Ebből a kutatásból kiderült, hogy az emberek rendőrségbe vetett hite jelentősen megingott, a lakosság válaszai alapján megállapítható, hogy a rendőrség megbecsültsége már 2006 novemberére 4 százalékkal csökkent.

A kérdőívet november 4. és 7. között készítették el, 1200 fő megkérdezésével. A felmérésben szereplő 17 intézmény (jogi, gazdasági, politikai, társadalmi) közül csak a rendőrség veszített a megítéléséből, a többi vagy megtartotta, vagy növelte a társadalom általi elfogadottságát.

A felmérésből az is kiderült, hogy ezen időszakban a rendőrség az intézmények bizalmi rangsorában a hatodik helyről a tizedikre csúszott vissza, miközben a kormány megítélése javult.

A Medián megállapította, hogy ezen időszakban a Fidesz szavazók körében a rendőrség megítélése 12 százalékkal esett vissza, míg a bizalom a nők körében is jelentősen megingott, vélhetően az agresszióra való érzékenységük miatt. *(hvg.hu)*¹⁷

10.1 A következmények

Látnunk kell, hogy a rendőrség nem csak a társadalom bizalmát veszítette el, de a média állandó „vesszőparipája” lett. A közönség a 2006. évi őszi zavargások után sokkal nagyobb figyelmet szentel a rendőrséget negatívan érintő hírekre, eseményekre. A médiumok pedig, természetüknél fogva ezeket még inkább kihangsúlyozzák, hasonló politikát gyakorolnak, mint a tüntetéssorozat alatt.

A rendőrségi visszaélésekre, a korrupcióra, az esetleges túlkapásokra sokkal nagyobb hangsúlyt fektet a média, az eladhatóság érdekében részletesebben, hosszabb ideig, szakértők bevonásával vizsgálja az adott ügyet.

¹⁷ http://hvg.hu/itthon/20061117_median

A közéleti személyek rendőrellenes megnyilvánulásai, a radikális portálok rendőrgyalázó magatartása, a közösségi oldalakon terjedő gúnyolódó piktogramok és karikatúrák szintén képesek arra, hogy ezt a kiábrándultságot tovább fokozzák, a társadalom bizalmának visszanyerését nehezítsék.



2. sz. ábra: elterjedtek a brutális rendőröket ábrázoló piktogramok az interneten (Forrás: facebook.com)

11. A rendőrség lehetőségei a jobb társadalmi megítélés érdekében

Az, hogy a rendőrség társadalmi megítélése az elmúlt években visszaesett, egyértelműen bizonyítható, érezhető. A 2006. évi őszi zavargások alatt nem csak a magyar média, de a rendőrség sem volt felkészülve az események gyors, szakszerű és következetes kezelésére.

Ebben az időszakban nem csak a parancsnoki tevékenység bukott meg több alkalommal is, de a rendőrök által elkövetett jogsértések száma is növekedett némileg. Az eladhatóságra törekvő magyar média pedig a felfokozott társadalmi hangulatra alapozva keresztűzbe állította a szervezetet.

Az őszi zavargások ideje alatt egyértelműen kirajzolódott a parancsnoki munka hiányossága, a csapatterős képzetéseket a rendészeti tanulmányok befejezése után, mert habár a frissen végzett rendőrök elsődleges feladata a közbiztonság fenntartása, az ilyen és ehhez hasonló rendkívüli esetekben feltétlenül szükséges a szakszerű és hatékony intézkedés. A rendőrség állományának mindig készen kell állnia egy nem várt esemény bekövetkezésére, annak jogszerű, szakszerű megoldására.

A rendőrségnek elsősorban biztosítani kell a csapaterős képzéseket a rendészeti tanulmányok befejezése után, mert habár a frissen végzett rendőrök elsődleges feladata a közbiztonság fenntartása, az ilyen és ehhez hasonló rendkívüli esetekben feltétlenül szükséges a szakszerű és hatékony intézkedés. A rendőrség állományának mindig készen kell állnia egy nem várt esemény bekövetkezésére, annak jogszerű, szakszerű megoldására.

A rendőrségnek törekednie kell a társadalom bizalmának visszanyerésére, hiszen a rendőrség nem szűnhet meg, nem válhat kívülállóvá. A társadalom megítélésének javulásáért a rendőrségnek tennie kell, már közvetlenül a rendőrtanulók kiképzése során. Elsődleges feladat, hogy kialakuljon bennük a határozott hivatástudat, az áldozatvállalási készség, az elkötelezettség. Csak egy szilárd alapokon álló, magas szakmai tudással bíró, elhivatott állományú rendőrség képes újra a társadalom bizalmába férközni. Teljességgel el kell utasítani a szervezetnek mindennemű rendőrök által elkövetett jogsértést, és

bűncselekményt. A parancsnokok feladata legyen, hogy állandó ellenőrzés alatt tartsák az állományt, ismerjék a rendőrök életét, kapcsolatait, anyagi helyzetét. A felmerülő problémákat azonnal kezelni kell, halasztást nem tűrő módon kell eltávolítani azokat, akik a rendőri hivatással össze nem egyeztethető életmódot folytatnak.

A rendőrségnek folyamatosan fejlesztenie kell a parancsnoki képzést, a jövő rendőri vezetőinek a csapaterős tevékenységek irányítását a lehető legjobban el kell sajátítaniuk. Erős, ugyanakkor szakmailag felkészült vezetőkre van szükség, akik képesek felmérni döntéseik társadalomra gyakorolt hatását. Fontos, hogy olyan vezetők álljanak a rendőri századok élére, akik válsághelyzetben is képesek a csapatot irányítani, képesek a terrorizmust, mint legújabb kihívást megelőzni, sőt felszámolni.

Az őszi zavargások alatt ezek sokszor nem teljesültek, ahogy a politika mentesség sem, így a rendőrségnek minden eszközzel az előbbi feladatokra kell koncentrálnia. Egy esetleges jövőbeli demonstrációt már sokkal hatékonyabban kell kezelnie, hiszen újabb szakmai hibák sokasága már végzetes következményekkel járhat a rendőrség társadalmi elfogadottságát illetően.

A rendőrségnek nyitnia kell kifelé, újra kapcsolatot kell teremtenie a lakossággal. Meg kell adnia a lehetőséget arra a társadalomnak, hogy a problémáival forduljon bizalommal a rendőrökhöz. A klasszikus KMB-s pozíciókat vissza kell állítani, legyen lehetősége a lakosságnak a rendőrrel eszmét cserélni, beszélgetni, javaslatot tenni, ötleteket adni. *(Túros, 2007)¹⁸*

Fontos, hogy a rendőrtanulók megfelelő mennyiségű és minőségű órában tanulhassák a kommunikációt és a konfliktuskezelést. Nem csak a leendő tiszteknek, de a rendészeti szakközépiskolákban tanulóknak is el kell sajátítaniuk a megfelelő kommunikációs eszközöket, amelyekkel könnyebben és hatékonyabban tudnak kommunikálni a lakossággal.

Mint azt már korábban felvetettem, a rendőrségnek ki kell alakítania egy szorosabb, hatékonyabb és mindkét fél számára előnyösebb kapcsolatot a magyar médiával. Nem engedhető meg, hogy fontos, a társadalomra hatást gyakorló eseteket bizonytalan források

18 Túros András: Rendőrség – tegnap és ma. Publicisztika. Rendőrség 2007. Forrás: police.hu

által lássanak napvilágot. A rendőrségnek feladata a kommunikációs osztályokat megfelelő mennyiségű és szakirányú végzettséggel rendelkező személyekkel feltölteni.

Fontos, hogy a média minden esetben megfelelően tájékoztatva legyen (ez természetesen sosem mehet a nyomozás rovására), ehhez pedig a sajtótájékoztatón kívül egyéb módon is kapcsolatba kell lépni a sajtó képviselőivel.

Mindenképpen szükségszerű egy folyamatosan frissített és karbantartott médialista, ahol a legjelentősebb befolyással bíró médiumok mellett a kisebb, regionális médiumokat is fel kell tüntetni. Számukra is fontos a naprakész sajtóközlemény, háttéranyag továbbítása.

A rendőrségi szóvivők megválasztása szintén fontos feladat, hiszen az ő arcát sokszor egybemoszák a rendőrséggel, ő képviseli a lakosság előtt a rendőrséget. Csak szakmailag jól felkészült, feddhetetlen ember képviselheti a magyar rendőröket.

Mint azt korábban megjegyeztem, a szakszerű, jól előkészített rendőrségi sajtótájékoztatókra minden eddiginél nagyobb szükség lett volna a 2006. évi őszi zavargások alatt. A rendőrség feladata, hogy jól megszervezett, hatékony módon tájékoztassa a médiát, és a lakosságot. A kommunikációs osztályoknak fel kell készülniük arra az esetre is, ha váratlan, nagy horderejű esemény tör ki, a sajtótájékoztatót gyorsan és hatékony kell lebonyolítani, az ott elhangzottakat minél gyorsabban és pontosabban továbbítani a médiumoknak.

Ez által elkerülhető az, amit a 2006. évi őszi zavargások alatt is tapasztaltunk a média részéről, miszerint nem voltak biztos forrásaik, az információkat sokszor csak a tüntetőktől szerezték be, vagy maguk vontak le konklúziókat. Így számos torzítás jutott el a nézőkhöz, amiket jól megszervezett rendőrségi kommunikációs munkával ki lehetett volna küszöbölni.

Emellett továbbra is szükséges a rendőrségnek a társadalmi felelősségvállalást hangsúlyoznia. Úgy gondolom, hogy a rendőrség jó úton halad e téren, gondoljunk csak arra, hogy példaértékű szorgalmat és összefogást tanúsított az állomány a 2010. évi borsodi árvíznél, vagy a tragikus vörösiszap-katasztrófánál.

Mindemellett a hatékony és figyelemfelkeltő ORFK kampányok szintén elősegíthetik a rendőrség társadalmi megítélésének javulását. Érdemes kiemelni a „*Tiszta fejjel*” c. kampányt, ahol a diszkóbaesetekre hívták fel a figyelmet. Az utcai kiállítás bejárta az országot, illetve a fiatalok körében népszerű zenészek klipet is forgattak, melyet a megjelenés évében 270 ezren láttak.

A rendőrségnek a megkezdett utat kell folytatnia, rendszeresen részt venni és szervezni prevenciós programokat, nyílt napokat, szakmai előadásokat. Nem elég évente egyszer, a hagyományos áprilisi rendőrségi napon találkozni a lakossággal, a rendőrségnek rendszeresen alkalmat kell adnia az eszmecserére, fórumokat kell indítania, személyesen találkoznia kell az emberekkel.

12. Konklúzió

A Kommunikációs és Üzleti Főiskola elvégzése után egy évig főállású újságíróként dolgoztam, így a dolgozatom témaválasztása magától értetődő volt.

A tanulmány megírása közben az elméleti ismeretek átadása volt az első számú feladatom. Látnunk kell a tömegkommunikáció és média működésének természetét, a médiahatások között pedig elsődlegesen a torzítást. El kell fogadnunk, hogy a média képes a társadalmat manipulálni, a hiányos vagy torz információ pedig a pánik alapjául szolgálhat a társadalomban.

Egy ellenőrizetlen, akkor még bizonytalan eredetű felvétel nyilvánosságra juttatásával tömegek vonultak ki az MTV-székházhoz, majd az egyre agresszívebb tömeg a rendőrök ellen fordult. A média azonnal bekapcsolódott az eseményekbe, a közvetítéseket azonban kezdetekben telefonos bejelentkezésekre alapozták, melyek teljességgel képtelenek az eseményekről reális képet adni a társadalomnak.

A magyar média egyértelműen nem volt felkészülve ilyen horderejű események megfelelő szintű és minőségű közvetítésére, elemzésére, valóságos átadására.

A dolgozatomban a két országos kereskedelmi televíziós csatorna és a Hír TV tevékenységét vizsgáltam elsődlegesen, ahol jól kivehető volt a média állásfoglalása. A média célja természetesen az eladhatóság, így az eseményeket a tüntetők pártjáról mutatták be. A vizsgálatok kimutatták, hogy a média sokkal inkább, drasztikusabban mutatta be a rendőri tevékenységet annál, mint az valójában volt.

A Hír Tv kiemelkedett a rendőri tevékenységek bemutatásának torzításában, a rendőrséget abszolút brutálisnak, erőszakosnak titulálta, az események kirobbanását is a rendőrség rovására írta.

A közvetítésekben elsődlegesen a tüntetők sérüléseit, a rendőrség által okozott károkat és túlkapásokat hangoztatták, míg a másik oldalt teljesen elhallgatták. A nézők nem értesülhettek a rendőri állomány súlyos sérüléseiről, a tüntetők által okozott

milliárdokra rúgó többletköltségekről, a milliós anyagi károkról.

A rendőrség társadalmi megítélését vizsgáltam a 2006. évi őszi zavargások előtt és után is. Látnunk kell, hogy a média is közrejátszott abban, hogy a megítélés zuhanni kezdett, az elhallgatott és torzított információk sokaságának hatására negatív kép alakult ki a társadalomban.

A média tevékenységének hatása már közvetlenül a zavargások után is mérhető volt. A Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet telefonos felmérésből az derült ki, hogy a lakosság nagy százaléka a rendőrséget okolta a zavargások eldurvulása miatt.

A televíziós médiumok mellett vizsgálnom kellett az online radikális portálokat is, hiszen a zavargások alatt ezek a hírportálok és honlapok is aktívan szerepet vállaltak a zavargások menetének közvetítésében. Látható az is, hogy a zavargások ideje alatt többszörösére nőtt a látogatottságuk. Itt teljességgel általános volt a rendőrség okolása, a tevékenységének kritizálása, a fellépésének torzítása. A cikkeiket teljes mértékben áthatotta a rendőrgyűlölet, a forrásaik bizonytalan eredetűek.

A zavargások alatt tapasztalt rendőri szakmai hibákat és túlkapásokat nem lehet elvitatni, azonban látnunk kell, hogy a médiumok kiegyensúlyozatlan tájékoztatásai, és a sokszor szakmailag nem megfelelő fellépése mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy a társadalom rendőrségbe vetett bizalma megingott.

Ahhoz, hogy a rendőrséget ismét megbecsülés övezze, többek között szükséges egy kiegyensúlyozott és előnyös kapcsolatot teremtenie a magyar médiával, számára hatékonyan és gyorsan eljuttatni az információkat.

Szükséges, hogy a média is támaszkodhasson a rendőri kommunikációs tevékenységre, a hiteles forrás elengedhetetlen feltétele a lakosság tájékoztatásának.

A rendőrségnek nagy hangsúlyt kell fektetnie a csapaterők fejlesztésére, a parancsnokok képzésére. Fontos, hogy a rendőrtanulók is megismerjék a kommunikációs lehetőségeiket, és a konfliktuskezelést.

Mindemellett a rendőrségnek szerepet kell vállalnia a társadalom életében, a közbiztonság

fenntartása, és a bűnüldözésen túl is.

Az összefoglalóban továbbá olyan általános törvényszerűsége is rá kívánok mutatni, többek között arra, hogy mindenképpen el kell kerülni, hogy a rendőri beavatkozást bármilyen politikai irányzattal egybe lehessen hozni. Feltétlenül ki kell zárni a rendőri munkába való politikai beavatkozás lehetőségét.

A média tevékenységének vizsgálata során nem szabad szem elől téveszteni azta tény, hogy a rendőrségnek és a médiának más-más az érdeke. A média üzlet, fontos számára az eladhatóság, a szenzáció, az érdekesség. A média nem pártatlan, általában valamilyen politikai, kulturális, üzletti háttér áll az egyes médiumok mögött.

A rendőrség számára a pártatlanság, az arányosság, az objektivitás, az emberi jogok tiszteletben tartása a követendő út. A kommunikáció a szakmai eredményt kell, hogy közvetítse. Fontos az önálló rendőri kommunikáció, hangsúlyozni kell, hogy a rendőri tevékenység az állampolgárokat szolgálja.

13. Felhasznált irodalom

1. Róka Jolán: Kommunikációtan. Fejezetek a kommunikáció elméletéből és gyakorlatából. Századvég Kiadó, 2003.
2. Klapper, J. T. The effects of mass communication. New York: Free Press, 1960.
3. Golding, P.: Political Communication and Citizenship, in M. Ferguson (ed), Public Communication: The new Imperatives. London and Newbury Park, CA: Sage Publications, 1981.
4. Denis McQuail: A tömegkommunikáció elmélete. Osiris Kiadó, 2003.
5. Fodros István: Válságkommunikáció. Minerva Kiadó, 2008.
6. Krémer Ferenc: A rendőri hatalom természete. Napvilág Kiadó, 2003.
7. Krémer Ferenc, Molnár Emília: Modernizálható-e a magyar rendőrség? A rendőrök véleménye. Magyar Rendészet 1. 2000. 3-4. sz.
8. Gönczöl-Bizottság jelentése. Forrás: www.gonczolbizottsag.gov.hu, 2007.
9. Túrós András: Rendőrség – tegnap és ma. Publicisztika. Rendőrség 2007. Forrás: www.police.hu

